



Sonet
pentru
o păpușă

COMEDIE ÎN 3 ACTE DE SERGIU FÂRCĂȘAN

Bădiță
Jănescu

Cîteva roluri duble, unul triplu. Vreun detaliu izbitor, gen mustață, nu desființează asemănarea: familii de caractere.

Eroii pozitivi să fie opuși negativilor comici nu printr-o atitudine exterioară care i-ar elimina din stilul comic, ci prin poziția lor în fond, în practică: o comedie în care satirizarea lipsurilor să fie pînă la urmă completată de munca pozitivă pentru înlăturarea lor.

Din „comentarii“, cu cît în localitatea respectivă se află mai puțini critici care ignorează specificul genului, cu atît regizorul poate tăia mai mult. În schimb, în actul II, acolo unde e vorba de case colorate (construcții de locuințe), să adauge denumirea unui cartier nou din orașul respectiv.

PERSONAJ UNIC:

GRIGORE PITICESCU, inginer mecanic de înaltă competență, fiu de meșter sudor, „memorie de elefant“, îi place ca oamenii să lucreze cu plăcere. Nu spune distanța București—Oradea sau anul nașterii lui Napoleon, fără a-și ciocni mai întîi fruntea cu degetul, ușor, ca și cînd ar avea acolo un comutator. Se verifică mereu cu un carnet. Personaj primejdios într-o piesă: în viață e bine ca omul întîi să chibzuiască, dar în piesă Piticescu este în stare să audă într-un tablou replici cu care nu e de acord și să le dea răspuns abia în tabloul următor. Și mai primejdios din cauza obiceiului de a face glume proaste, mai ales împotriva oamenilor înapoiți. A pățit-o adesea: i se reproșează nu farsele, ci nivelul lor. Lent, uneori timid, cu izbucniri teribile.

ROLURI (facultativ) MULTIPLE:

ING. IONAȘCU. Gata să ierte micile defecte de dragul marilor calități. Spontan, necontrolîndu-se în lucrurile care-i par mărunte, urmărește tenace rezultatele, producția. Mai tolerează lingă el pe un tipicar mărunț în genul lui Stamate, pentru că pe oamenii de valoare preferă să-i aibă direct în punctele-cheie. Rapid în reacții, foarte mobil pe scenă, șiretenie nedisimulată și simpatică, multă vervă. (Poate fi cuplat cu:)

PICUI, muncitor inovator. Poartă pe virful capului o băscuță viu colorată și pătată, caută mereu ocupație pentru mîini. Are obiceiul revoltător de a reuși în prea multe, și la mecanică, și la dulgherie, și la proiecte artistice; îi mai revoltă pe birocrați prin faptul că, în loc „să asude“, își face din muncă o plăcere, strică normele, ba încă mai și fluieră! La rîndul său, i-a criticat ani de zile și acum, cică, „s-a plictisit de ședințe“, caută să-și vadă doar de meserie.

OLGUȚA, PUȘTIUL. Utemistă, vreo 20 de ani; pionier „în civil“, vreo 10—12. Capacități remarcabile, ea în arta decorativă, el în știință. Elan mare, cam repeziți. Generație precoce, vor să-și afișeze independența — coafura platinată a Olgăi, teribilismele Puștiului — însă consideră că munca și învățătura sînt lucrul principal.

STAMATE, PORTARUL, GHILIMECEA. Într-o satiră nu strică să ai și cîteva personaje negative. Tipicari. Ghilimecea e formalistul cel mai pur: la el cultul formei nu mai e ascuns de prostia voită și comodă a Portarului, nici de inteligența prudent dozată a tipicarului „rezonabil“ Stamate.

Acesta, aflat în subordinea lui Ionașcu, ar putea fi mai inteligent, dar socotește că funcția lui e prea mică pentru un asemenea lucru.

ROLURI ÎN UNICAT:

MEȘTERUL MIHUȚ. „Urs“, vorbește apăsător. Vrea răspunsuri concrete. Cînd glumește, o face doar cu o umbră de zîmbet.

FĂINIȚĂ. Dacă în Africa o nucă de cocos cade în capul unui trecător și-l omoară, Făiniță se teme să nu fie tras la răspundere. Sentimentul de vinovăție e la el o formă a iresponsabilității: nucile de cocos îl sperie la fel de mult ca și lucrurile de care răspunde efectiv, sînt la fel de necontrolabile și de îndepărtate; indiferent față de scopul muncii. Totuși, fiind omul la care țipă ceilalți, măcar face cite o corvoadă. Servil lipsit de calificare, nu reușește să se arate bine dispus și surizător: temerile se oglindesc la el cu prisosință acrobatică. La fiecare întrebare a lui Bașchirache, sare în picioare, dar se așază imediat apoi, din cauza lui Ciomîrtan.

CIOMÎRTAN. Birocrat „curajos“, agresiv. Refuză munca, din principiu și cu multă demnitate, socotind că o inactivitate posacă și solemnă e mai importantă, travaliul concret fiind rezervat indivizilor vorbăreți și superficiali. Cînd vorbește de „locul de muncă“, se înfundă în fotoliu. Disciplina înseamnă la el să stai. Dur, posac. Mai mult decît prin vorbe, îi sperie pe alde Făiniță prin tăcerile sale sinistre: mimica prin care încuviințează sau neagă spusele celorlalți sugerează că în spatele jucăriilor se ascund tîlcuri macabre și suspecte, numai de el sesizate.

TURTUREAN. Pronunță extenuant de clar fiecare silabă. Prețios, se vestimentează cu sobrietate ostentativă. De mult ratat ca fost viitor pedagog, îi dăscălește pe adulți. Poartă mereu la el „mintea copilului“, un simbol mistic și invizibil: cînd vorbește de „mintea copilului“, în glasul lui trosnesc rugurile. De fapt, obiectul muncii îl lasă la fel de nepăsător: el are ce are numai cu „mintea copilului“. La el, cum observă Piticescu, mintea copilului înseamnă mintea imbecilului. Inteligența unui copil e lucrul cel mai primejdios, un copil trebuind să fie neapărat inferior oricărui adult, chiar cînd acesta e un mișel și un idiot. Partea ciudată este că se socoate progresist.

ROL (obligator) DUBLU:

BILIBONCEA și BAȘCHIRACHE. Cu excepția unui amănunt precis, gen mustață sau culoare la haină, asemănarea lor le apare halucinantă oamenilor normali, dar nu e observată de tipicari. Se întîmplă și în viață să întîlnești indivizi diferiți și abia după un timp să-ți dai seama că e vorba de același birocrat. O nuanță: Bașchirache e puțin mai aspru, mai „compact“, Biliboncea se vrea mai subtil. Emfază, birocrăți convinși că au convingeri.

În plus, secretara lui Ionașcu; Carolina Scorobete; medicul; o secretară; un tînar în echipament de motociclist; un inginer; un sufler. Butaforie, jucării, trucaj de pocnitori care explodează la momentul potrivit, cortine cu direcții și viteze diferite.

În biroul său de la minister, Ionașcu, director general, vorbește la telefon. E fiert (nu vă speriați: își va reveni).

IONAȘCU: Cu păr? (*Strigînd.*) Nu se-aude bine... e furtună acolo? Cum cu păr? (*Își șterge fruntea.*) Vă asigur că o să iau măs... (*Nu poate să le ia, e întrerupt.*) Am și luat unele măs... foarte concr...

STAMATE (*năvălind*): S-a făcut! (*Ionașcu îi face semn să tacă.*)

IONAȘCU: Tovarășe ministru, la toate sîntem peste plan (*celălalt va face gesturile adecvate*), numai la asta... pînă vă întoarceți de pe teren, noi am și luat măs... Șase luni, mai repede nu se poa... Trei? Nu se p... Chiar azi facem numirea... nu, nu, fără păr. (*Aici, Stamate, intrigat, nu știe ce gest să facă.*) Salut, tovarășe min... (*dă necăjit din cap și închide adăugînd inutil*) ...istru.

STAMATE: Tensiunea, tovarășe Ionașcu, tensiunea!

IONAȘCU (*fiert*): Mă vezi pe mine necăjit? (*Se plimbă.*) Eu numai atît nu înțeleg: măi Stamate, de ce și minîștrii au copii?

STAMATE: Cred că... (*tușește*) motive normale...

IONAȘCU: Și de ce copiii trebuie să se joace cu jucării?

STAMATE: Tovarășe director general, copii!...

IONAȘCU: Și de ce stăm bine cu toate — mă rog, aproape bine — dacă ministrul, de pe teren, îmi aruncă tocmai problema jucăriilor în cap?!

Cu păr, auzi Stamate, cu păr!

STAMATE: Cu păr?

IONAȘCU: Lasă asta: Piticescu! unde-i Piticescu?

STAMATE: S-a făcut, vine. Tovarășe Ionașcu, am mai luat informații... omul ăsta e blestem, nenorocire curată!

IONAȘCU (*oprindu-se brusc*): Nenorocire? Ce nenorocire?

STAMATE: La ultima fabrică a spart opt capete.

IONAȘCU: Capete? Ce capete?

STAMATE (*consultă hîrtii*): De oameni ai muncii. Erau niște întîrziți, fugeau de la poartă în secție, să-și facă la timp pontajul intern, iar ăsta, Piticescu, a întins o sîrmă între doi copaci. Opt capete sparte.

IONAȘCU: Splendid! (*Reia plimbară.*)

STAMATE: Două picioare scrîntite!

IONAȘCU: Excelent!

STAMATE: Cum, tovarășe director, așa combatem noi întîrzierile?

IONAȘCU: Să zici bogdaproste, măi, de fiecare poznă a ăstuia! Gîndește-te, Stamate: ăsta era mai tare ca mine, ăsta a ieșit cel mai tare inginer mecanic pe toată politehnica! Păi mă, ăsta dacă nu făcea poznele lui, era acum nu știu unde și noi n-aveam pe cine să punem la păpuși. Ministrul iar mi-a zis: trebuie un om și competent și cu fantezie. Să nu mai fie fantezist la plan și disciplinat la jucării: invers, zice tovarășul, la plan să fiți disciplinați, iar la producție să se vadă gust, fantezie!

STAMATE: Dar nici prea multă nu e bine, că ne-alegem cu capul spart. Piticescu ăsta, încă din facultate, și-a nerîl ocit un coleg pe viață.

IONAȘCU: Nu cred, am fost coleg cu el, aș fi știut!

STAMATE: Am documente! de la facultate! (*Hîrtii.*) L-a lăsat timpit pe viață, printr-o lovitură la baza craniului.

IONAȘCU: Lovitură? Ce lovitură?

STAMATE: Păi Piticescu e grozav la sudură, a învățat meseria de la taică-su. Victima, colegul adică, nu se avea prea bine cu practica în fabrică. ăsta, Piticescu, ca să-i facă o glumă proastă, îi spune: „Bimbirică — că așa-l chema pe coleg — Bimbirică...”

IONAȘCU (*subit indispus*): Nu-i adevărat! Bimbirică nu era numele lui, era o poreclă ieftină, fără rost!

STAMATE: Mă rog, poreclă. „Bimbirică — i-a spus colegului — așa-ză-te tu pe plăca asta de fier, să-i încercăm rezistența.”

IONAȘCU: Nu-i adevărat: ca să pătrundă în niște buce, s-o preseze.

STAMATE: Mă rog, s-o preseze. Și cît stătea omul așa, pe placă, Piticescu, pe la spate, i-a sudat pantofii...

IONAȘCU: Nu-i adevărat, placheurile de la bocanci...

STAMATE: Mă rog, placheurile. Și cînd băiatul a vrut să se dea jos, era cu bocancii lipiți de placă și a

căzut și s-a lovit la baza craniului...

IONAȘCU: Care bază! Nu-i adevărat! (*Mina, pe furiș, la ceafă.*) La ceafă, un pic.

STAMATE: Mă rog, ceafă. Principiul e că Bimbirică ăsta era un băiat tare la teorie, cu o viață în față, strălucit băiat...

IONAȘCU (*vibrează*): Asta-i foarte adevărat.

STAMATE: Și, din lovitură, a rămas timpit pe viață!

IONAȘCU: Timpit e cine mănâncă banii statului ca să mîzgălească hîrtii cu toate... toate fleacurile!! Hai, lasă-mă!

STAMATE: Or fi fost poate fleacuri, dar vă spun: omul ăsta e periculos, din cauza lui o să ne alegem cu baza craniului spartă...

SECRETARA: A venit un tovarăș *Gri-gore Piticescu*.

IONAȘCU: Să intre, să intre! (*Semn către Stamate, să se retragă. Piticescu, față de reputația lui, e neașteptat de timid. Stamate face un ocol în dreptul lui, privindu-l bănuitor. Ionașcu așteaptă să rămînă în doi; se repede, îi „pompează” mina, îl bate pe umeri.*) Măi Poznișor, te căut ca pe-un cireș copt, mi-era un dor de tine! Ce mai faci tu, măi băiete? măi Grigore, măi Grigoraș, măi Grig, măi Griguță, măi băiete. Stai jos, măi, stai jos.

PITICESCU (*dicțiune de timid*): Lăsați, tovarășe director general, pot să stau și-n picioare.

IONAȘCU: Hai, mă Griguță, lasă-astea (*il așază, dar Piticescu stă doar pe vîrfurile scaunului*), ia o țigară!

PITICESCU (*cuminte și moral*): Mulțumesc, tovarășe director general, m-am lăsat de fumat.

IONAȘCU (*așezîndu-se în fața lui, rîzînd*): Ce tot mă iei cu director general! Ai uitat cînd îmi spuneai Bimbirică?

PITICESCU (*sculîndu-se*): Vă rog să mă iertați, pe atunci nu știam că dumneavoastră o să... (*Pauză*.)

IONAȘCU (*il reașază*): Hai, mă, ce nu știi? Fii serios, lasă-astea, că nu se prinde. Crezi că nu știu eu ce zace în tine, n-am dormit noi sub aceeași pătură? nu mi-ai sforăit tu un an de zile în ureche?

PITICESCU (*sculîndu-se iar*): Vă rog să mă iertați c-am sforăit, nu știam că urechea dumneavoastră o să...

IONAȘCU (*așezîndu-l iar*): Hai, mă, ce nu știi, vorbește ca un om normal, că ai început să mă plictisești. Mai ții minte cînd mi-ai sudat plăcheurile, Poznișor? (*Ride.*)

PITICESCU: Nu era just, mi-am dat apoi seama...

IONAȘCU: Și pocnitorile alea pe care le puneai peste tot și jucăriile alea... (*Se intrerupe brusc din ris; preocupat.*) Ascultă, te mai pricepi la pocnitori, la joacă?

PITICESCU (*sculîndu-se; grav*): To-varășe, eu nu mă mai joc. (*Pauză.*) Eu am mers la rădăcină. A fost oare just din partea mea să sparg capete de oameni cu părți negative? E adevărat, întîrzieau mereu, erau și cîțiva chiulangii, dar a fost oare o metodă justă să întind sîrma aceea? Nu, n-a fost educativ, avem destule metode, dacă tovarășii erau chiulangii, trebuia să-i lămuresc, trebuia să bag idei sănătoase în capul lor, și nu, tovarăși, să-l sparg!

IONAȘCU (*l-a ascultat cu gura căscată*): Griguță, tu te-ai schimbat; ești bolnav? Stai jos! Tot nu mi-ai spus: mai faci șmecherii d-alea tehnice, pocnitori și jucării?

PITICESCU: Tovarășe director general, eu nu mă mai joc.

IONAȘCU (*se scoală solemn și surîzător*): Ba, Piticescu, notează-ți bine: de azi înainte ai să te joci.

PITICESCU: Zău că nu mă mai joc!

IONAȘCU: Ba ai să te joci!

PITICESCU (*ingrijorat*): Pe răspun-

derea cui?

IONAȘCU: Pe răspunderea mea. Ce scrii acolo?

PITICESCU: Cine răspunde. Mi-ați spus să iau note.

IONAȘCU: Să nu crezi că mă duci, Griguță. Știu eu ce zace în tine! (*Apasă pe buton. Secretarei.*) Să vină tovarășul Stamate. Ascultă, Griguță, îmi pare bine că ai ajuns în sectorul nostru. Avem un nou ministru adjunct. Excelent! Numai că tovarășul are trei fete (*arată „în trepte”*): patru ani, cinci ani și șapte jumătate.

PITICESCU: Să-i trăiască!

IONAȘCU (*îndurerat*): Da, da, și să crească mari, să țină de cosmetice, că acolo e altă direcție generală. Da, Piticescule, să ținem seama de copii, de nevoile lor. Lăsați copiii să vină la mine, însoțiți de mame tinere și draguțe. Și tu, Griguță, toate jucăriile să le arăți copiilor tăi!

PITICESCU (*opridu-se din scris, cu carnetul deschis*): Cu indicația asta... copiii mei... nu știu cum să fac.

IONAȘCU (*protector*): De ce, Piticescule, de ce?

PITICESCU: Pentru că n-am copii.

IONAȘCU: Să ai, Piticescule, să ai!

PITICESCU (*creionul în aer*): Pe răspunderea cui?

IONAȘCU: Pe răspunderea mea!... Hei, ia ascultă, birocrațiile, și la asta să-mi iau eu răspunderea? (*Intră Stamate.*)

PITICESCU (*logic*): Păi da, că eu nu-s căsătorit. Cum rămâne: notez?

IONAȘCU: Stamate, câți directori am schimbat de-a lungul anilor la „Jucăria celor mici“?

STAMATE: Noi?

IONAȘCU: Sigur că noi, cine voiai să-i mai schimbe?

STAMATE: Din doisprezece, noi am schimbat opt.

IONAȘCU: Cum adică noi? Cine i-a mai schimbat?

STAMATE: Ați uitat, tovarășe Ionașcu? Natura și procuratura. Unul deces natural, doi tot natura, că au ieșit la pensie, și unul procuratura, proces toleranță sustragere catifea ursuleți.

IONAȘCU: Va să zică, doisprezece.

STAMATE (*subit alarmat*): Tovarășe Ionașcu, acesta e al treisprezecelea, nu-s superstițios, dar cu acesta (*arătând spre Piticescu, care șade smerit*) ne-a sunat ceasul de pe urmă! (*Ionașcu merge la dulap.*) Tovarășe director general, îl văd, omul acesta e dezastru, are o lucire ciudată în ochi, uitați-vă la ochii lui, ne nenorocște, aud cum ne sună ultimul ceas!

PITICESCU (*hîrîie ca o pendulă. Discret*): Cucu! Cucu! (*Iși reia atitudinea cuminte.*)

STAMATE (*stupefiat, îngrozit*): Tovarășe director, a făcut cucu!

IONAȘCU (*scoate o cutie mare*): A făcut el multe, dar acum o să facă treabă bună pentru noi.

STAMATE: Nu, nu, nu înainte, chiar acum, tovarășe director general, a făcut cucu la mine!

IONAȘCU (*despachetînd*): Și de ce să nu facă cucu? N-ai spus tu că ne-a sunat ultimul ceas? Era un ceas cu cuc.

PITICESCU: N-am făcut cucu, zău că n-am făcut cucu.

STAMATE: Poftim, mai e și minciunos! „Cel mai tare pe politehnică.“

Nu e întreg, tovarășe director, ne nenorocim cu el!

IONAȘCU: Lasă, Piticescule, e o idee: să facem niște ceasuri de lemn pentru copii, cu cuc și cu fețe de animale, care-și mișcă ochii (*imită*), tic-tac, tic-tac! (*Stamate nu mai poate îndura spectacolul, își îngroapă fața în mîini.*) La fabricuța asta am avut atîția, că veneau te miri de unde și nimereau de la pompe funebre la jucării. Acum adjunctul vrea un om și tare în tehnică și cu patima jucăriilor. Ia spune, Piticescule, ca director, cu ce măsuri o să începi?

PITICESCU (*după gîndire*): N-am făcut eu cucu, zău că n-am făcut.

IONAȘCU (*exasperat*): Ascultă, prieten-prieten, dar nu mai face pe prostul cu mine, că te zbor de la toate întreprinderile din țară! Spune ceva!

STAMATE: Tovarășe director, nu mai pot, mi-e rău, dați-mi voie să mă retrag! (*Dar se va întoarce de la ușă.*)

IONAȘCU: Lucrezi cum vrei tu, îți dau mină liberă (*Stamate se ia de cap*), dar în trei luni să înceapă să iasă păpuși bune, m-auzi? maximum șase! că altfel e buc... (*Lui Stamate.*) Are o memorie de elefant și se face că-și ia note!... Ce tot scrii acolo?

PITICESCU: Cu mina liberă, să nu uit.

IONAȘCU (*îi închide carnetul*): Ascultă aici: cum îți sună asta: „Olguța cu păr“?

PITICESCU (*nimic nu-l surprinde*): Cine?

IONAȘCU: Olguța cu păr.

PITICESCU (*liniștit*): Bine, dar cine?

IONAȘCU: Cine, ce?

PITICESCU: Cine a zis.

IONAȘCU: Ce importanță are! Uite, unei păpuși i-a pus numele ăsta: Olguța cu păr. (*A scos o păpușă a cărei viață pare a fi fost răscolită de o tragedie.*) Spune tu: e ăsta nume de păpușă?

PITICESCU: Depinde. Cine l-a pus?

IONAȘCU: Ce importă? Să zicem că un lucrător din comerț.

PITICESCU: Un vînzător? Sună vulgar. Păpușă (*se strîmbă*) „cu păr“!

IONAȘCU: Și-atunci ce mai importă cine l-a pus? Dacă-l puneam eu, suna mai frumos?

PITICESCU (*sculîndu-se*): Dumneavoastră? Păi o cheamă Olguța? O cheamă. Are păr? Are. E un nume destul de frumos.

IONAȘCU : Frumos, ai ? Adjunctul era vulcan, un sfert de oră m-a ținut la telefon, să anchetez cine-i deșteptul care-a putut să dea asemenea nume unei păpuși !

PITICESCU : Dacă judecăm mai adînc, e un nume destul de urît.

IONAȘCU (*gest „barbă” către Stamate*) : Dar era pe lista semnată de ministru.

PITICESCU : Ce să mai discutăm, e-un nume destul de frumos.

STAMATE (*mîinile la cap*) : Tovarășe Ionașcu, nu semnați numirea omului acesta, nu semnați !

IONAȘCU (*oftînd*) : Lasă-ne singuri. (*Stamate pleacă întorcînd mereu capul spre Piticescu.*) Grigută, mai am unsprezece sectoare, toate peste plan, și n-o să-mi pierd vremea cu tine. Să iasă jucării, în special păpuși. Excelente ! Ai plecat cu scandal din trei fabrici, din metalurgie ai ajuns la nasturi, e ultima ta șansă ! Ai mină liberă. Dacă refuzi, dacă o mai faci pe prostul cu mine, o să cred că ești nebun !

PITICESCU (*schimbare imperceptibilă*) : Unde-i certificatul ?

IONAȘCU : Care certificat ? Că ești nebun ?

PITICESCU : Nu, acela cu... (*gest*) mînuța. Mina liberă.

IONAȘCU : Cum certificat ? Îți dau numirea, și gata. Ce certificat ? Că ai mină liberă ? (*Piticescu încuviințează cuminte.*) Unde ai mai văzut tu certificat din asta ?

PITICESCU : Director care să dreagă toate în trei luni... unde ați mai văzut ?

IONAȘCU : Bine, bine, dar certificat ? De aceea făceai pe prostul ?

PITICESCU : Cum o să-mi permit să fac pe prostul cu dumneavoastră... Dar dacă aș avea hîrtia la mină, aș fi mai deștept.

IONAȘCU (*A sunat. Secretarei*) : Notează. „Tovarășul Grigore Piticescu, în calitate de director la „Jucăria celor mici”, are dreptul liniuță în scopul îndeplinirii planului și ridicării calitative a producției liniuță să folosească toate metodele pe care le va crede necesare (*iși șterge fruntea*), cu condiția de a nu contraveni legilor în vigoare. Reînnoibil peste șase luni”. Bați prostia asta nemaipomenită în anale și mi-o aduci la semnat !... E bine ?

PITICESCU (*rezervat*) : Vedem noi. Natura, procuratura...

IONAȘCU : Să faci treabă. Altfel, nu-i hîrtie să ne scape de bucluc.

PITICESCU : Lăsați, tovarășe, noi nu lucrăm de frica buclucului. (*Secretara aduce textul.*)

IONAȘCU (*semnează și i-l dă*) : Ești mulțumit ?

PITICESCU (*modest*) : Dacă s-ar putea, și data.

IONAȘCU (*exasperat*) : Uite, am pus-o de mină. Altfel ?

PITICESCU : Dacă s-ar putea, și ștampila. Nu de mină, de cauciuc.

IONAȘCU (*secretarei*) : Pune-i trei ștampile și adu-mi două antinevralgice ! (*Se tot răsucește ; Piticescu — mină neutră. E adusă hîrtia, Piticescu o recitește, o pune în portvizit, se convinge că sînt singuri și :*)

PITICESCU (*cuminte*) : Bimbirică, dă-mi o țigară.

IONAȘCU (*pauză, nu-i vine să creadă*) : Cum ai spus ?

PITICESCU : Am cerut o țigară.

IONAȘCU : Ai mai spus ceva.

PITICESCU (*luîndu-și singur*) : Am spus, dragul meu prieten Bimbirică, că ești băiat capabil, dar suferi de sudură. (*Acum Ionașcu va încerca mereu să se ridice, iar Piticescu îl va reazeza, evocînd portvizitul.*)

IONAȘCU : Cum îți permiți ? Ce sudură ?

PITICESCU (*stăpînește odaia, pași mari, declamă*) : Sudură ! N-am văzut fabricuța aceea în viața mea, stau pe scaun, și prietenul meu mă întreabă cu ce măsuri o să încep ! Ca și cînd măsurile le-am lua dinainte, fără să studiem situația ! Asta nu mai e muncă, e cucu. Eu, frățioare, am încercat, din școală, să te sudez cu picioarele de pămînt ! Dar tu te-ai sudat singur de scaun cu — știi tu.

IONAȘCU : Cum îți permiți ?

PITICESCU (*dramatic*) : Ministrul adjuncț, om cu simțul răspunderii, îi telefonează, pentru că merge pe teren, stă de vorbă cu oamenii ! dar sudatu' din București ce-nțelege ?

IONAȘCU : Te dau afară !

PITICESCU (*bătînd buzunarul*) : Peste șase luni. Și pînă atunci o să fac jucării ! Și n-o să fac numai păpuși ! O să am grijă și de băieți ! de ce mi-ai spus să dau atenție specială păpușilor ?

IONAȘCU (*stupefiat*) : Am spus eu asta ?

PITICESCU : Îți telefonează de la sute de kilometri de casă, pune la inimă ce-i spun oamenii, iar tu ce în-

țelegi? Patru ani, cinci, șapte și jumătate — parcă n-are el unde găsi păpuși! Ah, să vezi ce pățești tu de la adjunct!

IONAȘCU (*tipind*): N-am spus numai păpușilor!

STAMATE (*intrind*): Tovarășe director, am mai consultat documentele, e printre cei mai buni ingineri mecanici, v-ați orientat just, am făcut și eu un referat pentru numire. (*Sie însuși.*) Al treisprezecelea! Natura ca natura, dar procuratura...

IONAȘCU (*tipind*): Și nu te mai juca mereu cu țigările mele! Ai spus că te-ai lăsat de fumat!

PITICESCU: ...și de joacă. Dar m-am enervat, dragă Bimbirică.

STAMATE (*tresărind*): Bimbi...? Cum, dumneavoastră sinteți B...?

IONAȘCU (*tipind*): Da, eu sint cretinul pe viață! Și ca să vezi ce cretin sint... (*Semnează numirea și i-o dă lui Piticescu.*) Ia-ți patul și umbilă! Ieși afară!

STAMATE: Foarte bine!

IONAȘCU: Și tu!

PITICESCU (*lui Stamate*): După dumneavoastră. (*Discret.*) Cucu. (*Exeunt. Ionașcu, furios, a sunat secretara.*)

IONAȘCU: Să facă la personal toate formele! Leafa directorului de la „Jucăria celor mici” să fie scăzută cu o categorie întreagă!! (*Secretara pleacă.*) Poftim, prieten! (*Dă să se așeze, sare în sus.*) Sudură! Și mai îmi fuma și țigările! (*Cu degete tremurinde, își aprinde; fumul calmează.*) Competent totuși. (*Trage iar din țigară, și pocnitoarea lăsată de Piticescu explodează. Ionașcu aruncă țigara, aruncă pachetul, o aruncă pe Olgața cu păr cu tot, în vreme ce se lasă:*

CORTINA

ridicându-se din aceeași mișcare. Ionașcu sună secretara.)

IONAȘCU: Ai comunicat să-i scadă leafa? Să i-o urce la loc. Telefoanează la Stamate, vezi dacă nu-i Piticescu acolo. (*Ea pleacă.*) Nu mi-e necaz că m-a criticat, toți mă critică, și de sus și de jos, hai, să fie chiar și obraznic, dar de ce să fie laș?! de ce a așteptat mai întâi hirtia? Îi scoatem noi hirtiuța!

SECRETARA: Este, l-a luat la el să-i arate situațiile.

IONAȘCU: Să-l aducă aici, imediat. (*Vede ceva prin ușă.*) Închide iute

ușa! furtuna! (*Prea târziu. A dat buzna Olga. Nu poate fi întreruptă nici de Ionașcu, nici de virgule. Există persoane care nu suportă să te uiți în altă parte când îți vorbesc. Olga va goni, căutându-i privirea.*)

OLGA: Degeaba siliți o biată pictoriță de modele care deci tot muncitoare se cheamă că este să vină aici lună după lună că am ajuns să-mi șifonez în geantă cererile de transfer vă rog să nu mă întrerupeți și să nu încercați să mă intimidati știu că vă datorez respect mai ales că sinteți mult mai în vîrstă...

(IONAȘCU: A... e... a...)

OLGA: ...dar nu e vina mea că ați strîns într-o singură întreprindere cei mai mulți birorați din sud-estul Europei credeți că sint niște caraghioși dar terorizează oamenii eu știu că nu puteți crede că se poate petrece una ca asta într-o întreprindere dar din cauza lor n-a putut rezista nici un director și acum înțirziați numirea unuia...

(IONAȘCU: Tovarășă Olgața, vreau să-ți spun că...)

OLGA: Vă rog să nu mă întrerupeți știu că vă datorez tot respectul deși în subordinea dumneavoastră sint cam mulți indivizi ciudați chiar adineaori ieșea unul de aici care s-a uitat la mine de-am simțit că... am simțit... dar nu asta e însă Bilboncea și Bașchirache și ai lor frînează toată munca și inițiativele fruntașilor trebuie să producem jucării orăștia în loc să se uite la jucării se uită la coafura mea de ce-i platinată deși n-au nici o calitate nici de U.T.M. nici alta ce sint ei să se amestece în capul meu sint de la sanepid eu degeaba lucrez pe linie profesională și de U.T.M. și chiar cu ei mă căznesc să-i fac să lucreze că ei în loc să se uite la păpuși se uită la mine...

(IONAȘCU: Păpușile lor sint urite, pe cînd tu...)

OLGA: ...Am eu grijă să nu fiu coafată nici prea-prea, că am o muncă de răspundere dar nici... ce-ați spus? ce-ați spus?

IONAȘCU: Am spus că păpușile sint urite, pe cînd...

OLGA: Faceți aluzie la crima aceea?
IONAȘCU: La Olgața cu păr. (*Ridică monstrul, ea amuțește.*) Doar tu ai

fost modelul, îi poartă numele, Olga-
guța, îi seamănă perfect! Afară de
coafură, că nu se putea cu platin.

OLGA (dezlănțuire): Om cu răspun-
dere pe care îl respect faceți glu-
me în loc să le interziceți să mai
producă vreodată astfel de... și să
mă compromită dînd numele meu
la acest acest blestem cu cîlți (Io-
nașcu ține păpușa ca un paratrăsnet)
această mumă a mumei pădurii a-
cest acest instrument bestial (aproa-
pe plîngînd) de pedepsire a copiilor
nevinovați această arătare născută
din cîs-cîs-cîsnicia unui paralytic cu
o leproasă (plînge de-a binelea) a-
ceastă păpușică sinistră care ar băga
groaza pînă și în sufletul celui mai
neînfricat lucrător al miliției! (Cal-
mă.) Vă cer să fie retrasă, de mila
copiilor... Dacă nu mă ascultați și
stați cu spatele și nu-mi acceptați
transferul eu o să merg de data asta
și mai sus! (A și plecat; intră Sta-
mate.)

IONAȘCU (cu spatele): Olga dragă,
te prețuiesc, lucrătoare excelentă, și
dacă nu te-ai fi repezit așa, aflai de
la început că, gata, aveți un director
minunat, minur^{ca}.

STAMATE: L-am adus. (Vede că Pi-
ticescu nu l-a urmat, iese îndărăt.)

IONAȘCU (rîzucindu-se): Unde-i pă-
cătoșul? (Stamate îl aduce de mină.)

STAMATE: A dat furtuna peste el
pe coridor și cînd plecam și cînd...

PITICESCU (în ușă, privind îndărăt):
Cine era tovarășa?

STAMATE: S-a uitat așa la fată, că
am roșit pînă și eu!

IONAȘCU: Piticescu, ia scoate carne-
tul cel frumos. Nu știu ce fac ei a-
colo, că le întîrzie pe toate. Adjunc-
tul... Sarcină: de urgentat un urs
și-un cățel cu coteț, întîrziați. Nu
numai păpuși! Ai notat?

PITICESCU (țearpă în ușă, recitește):
Urs, cățel, coteț, urgent.

IONAȘCU: Așa. (Imperios.) Și acum,
dă îndărăt documentul!

PITICESCU (mîna la buzunar): Numi-
rea?

IONAȘCU: Nu numirea. Acela cu
mîna... mîna liberă.

PITICESCU: Nu-i legal, n-are nimic
care să nu fie în numire. Dar pen-
tru sufletul meu, faptul că mi s-a
arătat încredere...

IONAȘCU: Lasă maimuțăreala. Dă-l
încoa!

PITICESCU: Nu-l mai am. Zău că
nu-l mai am. (Flutură mîna.)

IONAȘCU: Ai devenit laș, dă-l aici,
nu minți că nu-l mai ai!

PITICESCU: Zău că nu-l mai am.
(A rămas lingă ușă. Gest special.)
Uite-l acolo, la dumneavoastră pe
birou.

IONAȘCU (brusc rușinat): Bine, du-
ceți-vă odată. (Dă să ridice țigările,
Piticescu era la pîndă, le aruncă iar.)
Stamate, lasă-mi vreo două țigări
de-ale tale. Ai văzut? Lăsase hîrtia
pe birou, n-a vrut să profite. O-
braznic, dar a avut curaj.

STAMATE: Nici prea mult curaj nu
e bine.

IONAȘCU: Țista știa dinainte tot! Ai
văzut cum nu s-a mișcat din ușă?
Să nu cred c-a pus hîrtia pe urmă.
Măi Stamate, ăsta-i atît de deștept,
că ne bagă-n buzunar pe amîndoi!

STAMATE (experimentat): Nici prea
deștept nu e bine... Că pe urmă în-
casăm după ceafă. (Își amintește.)
Mă scuzați...

IONAȘCU (la ușă): Tu mă ții de vor-
bă și el a șters-o. Dacă diavolul ăsta
apucă să dea singur cu ochii de a-
rătările de acolo... Dă fuga și pre-
zintă-l, că se viră în bucluc, fuga!
(Singer, cu hîrtia.) Suciți, dar are
simțul răspunderii. (Aprinde o țiga-
ră lăsată de Stamate.) Să facă trea-
bă, asta mă interesează! Că de glu-
mele lui... (Explozie.) I-a pus și ă-
stău! (Sună; odată cu intrarea se-
cretarei, începe să se lase încet
cortina.) Ia hîrtia asta de aici și
trimite-o cu curier special la „Jucă-
ria celor mici“, Grigore Piticescu, că
dacă n-o are la el, nu mai pot să
mă abțin și-l dau afară, păcătoșul!!

CORTINA

IONAȘCU (cortina s-a ridicat din
mers; e singer): Ce mai aveam?
Aveam ceva foarte important și
am uitat. (Agenda.) A, da! (Se bate
peste frunte și vine brusc înspre
public.) Vă rog să mă iertați, e vina
mea. Am uitat, trebuia să vă anunț
de la început că-i o comedie. Știți,
așa e teatrul modern, mai fiecare
autor pune pe scenă unul cu ex-
plicații, care să vă ajute, că altfel
n-ați putea să înțelegeți. M-a pus
pe mine, pentru că zice că sînt re-
zistent, neobosit. Asta așa e, o să
vedeți: o să obosiți înaintea mea!
(Și-a pus un afiș servicii: „Nu tra-
geți în comentator. Face și el ce
poate“. În afara scenei se aprind,
cu schimbul, jumătățile inscripției.

Se închide.) Dumeata, îmi zice autorul, cum începe piesa, faci doi pași înainte (*face*) și anunți vesel: Dragi spectatori, astă-seară o să vedeți o comedie! (*Trist.*) Și de ce să le spun asta? I-am întreb. Păi, zice el vesel, ca să știe că-i de ris. Și dacă nu le spun, n-o să ridă? Nu, zice el, cei care au plătit biletul o să ridă în orice caz: dacă nu rid, înseamnă că nu și-au scos baniii. Dar mai sint confrăți veniți cu invitație, prieteni sau, din contra, critici. Și dacă au venit fără plată, îl întreb, de ce n-ar rîde? Păi nu, zice el, sint oameni cu conștiință: dacă n-au plătit, se jenează să ridă pe gratis. Ce, dumeata n-ai auzit de umorul gratuit?... De fapt — v-o spun în secret, că astă-seară autorul nu-i aici și profit de ocazie — e și el, săracul, cam pisălog. Dacă pe scenă se rostește cuvîntul *paralitic*, autorii pisălogi vor să precizeze imediat că, stai să vezi, noi avem și campioni la săritura-n înălțime! Dacă eroina strigă (*femeie*): Ah, ce-mi place vara, cînd e cald și bine! hop și comentatorul: Asta nu înseamnă, dragi spectatori, că noi am avea ceva împotriva iernii, a notimp onorabil și el, trecut în manualele de geografie!... Pisălogi, li se năzarește că numai ei știu ce-i comedia, că, dacă nu explică, o să vină imediat un critic cu o lupă, să întrebe (*doctoral*): Unde a văzut autorul ca în cabinetul unui om ca Ionașcu să se strige cucu? În care birou a auzit strigîndu-se cucu în zilele noastre?... E drept, mai există cîte un critic cu cap pătrat, dar e ăsta un motiv să birii mii de spectatori cu cap rotund? Să pui în schema piesei un voiajor comercial care să-ți apere marfa, să explice: vai, dar materialul acesta întotdeauna are scame, vai, doamnă, așa e genul acesta de stofă, sau de comedie... Să știți deci, nu tot ce face Piticescu e bine de imitat. Notați-vă: să nu vă luați după Poznișor: după ce-ați văzut piesa, să nu vă apucați să puneți pocnitori. În piesă i-am răbdut, că-i comedie, dar altfel îl învățam eu minte! Unde s-a mai văzut una ca asta? pocnitori!? Că eu am căutat în vreo patru magazine și n-am găsit. (*Aruncă așul.*) Gata, fac revoluție, jos explicațiile nesărate, făcute ca pentru proști! Nu-i nevoie, mă uit la voi și văd că sînteți oameni cu

cap rotund! E cineva contra? Dacă nu e, vă iert și vă las să judecați cu capul dumneavoastră! Pisălogul — dar l-am refuzat — voia să vă explică că-n comedioara asta e vorba de o fabricuță mititică și izolată, dar că industria noastră de jucării în general are multe realități deosebit de minunate. Să-ți fie rușine, i-am spus, crezi că trebuie să te scuzi? Crezi că așa e primită critica? Păi, fiecare cadru de conducere dintr-o fabrică de jucării, cînd o să vadă comedia asta, o să spună: Da, just, așa e, recunosc, recunosc fabrica... *ălora de colo!* (*La colo arată o firmă aprinsă sincron: „Jucăria celor mici”. Dedeșubt, o gheretă de portar, înzestrată și cu un portar. O bancă. Piticescu, neobservînd omul ce moție, încearcă să treacă.*)

PORTARUL: Alo, tovarășu! La care birou mergeți?

PITICESCU: Al directorului.

PORTARUL: Ttt! Nu există, îl așteptăm. Ce vă grăbiți așa? Răbdare, sîntem și noi pe-aicea, de ce credeți că primim leafă?

PITICESCU: Nu știu. De ce o primiți?

PORTARUL: Păi de ce să n-o primim? vrei s-o refuzăm?

PITICESCU: Nu zău, acuma m-ai făcut curios. De ce ți se dă leafă?

PORTARUL: Nu pot să-ți spun, că dumeata nu lucrezi aici.

PITICESCU: Să nu te iei după înfățișare. Ia numirea asta și o să vezi că, deși mergeam repede, totuși luerez aici.

PORTARUL (*nu ia hîrtia*): Atunci de ce te grăbești?

PITICESCU: Înțelege-mă, ia hîrtiuța și o să vezi ce-i în sufletul meu. Azi m-am hotărît să nu mai sparg capete: dă-mi curaj pe calea cea nouă, fii blînd cu mine, zîmbește-mi și lasă-mă în legalitate: de ce să căutăm ghereta asta tocmai la Suceava, unde se valorifică deșeurile lemnoase? Faci repede formele și salvezi un suflet de om.

PORTARUL: Înțeleg, dar de ce repede? Noi avem reguli.

PITICESCU: Am fost trimis să le schimb. Am adus viteza. Dă un telefon înăuntru, că a venit directorul.

PORTARUL: N-a venit, tovarășe, nu înțelegi? Văd de aici: sînt toți afară din birouri, că a telefonat tovarășul Stamate că-i secret cu mi-



na liberă și dacă-i secret nu știi-nimeni ce-i cu mîna asta și atunci pentru orice caz plantează flori pe alee. Dar cine ești dumneata?

PITICESCU : Directorul...

PORTARUL : Am știut. Toți care se grăbesc numai mărimi spun că sînt. Poți să fii director oriunde, eu am regu... Alo, domnu' ! Ți rup urechile ! (A prins un băiat care seamănă cu Olgața.) Ce cauți aici, puștiule ?

PUȘTIUL : Sînt din cartier. (Piticescu „trece” pe furiș.)

PORTARUL : Și crezi că poți să dai buzna așa ? De ce primim noi leafă ?

PUȘTIUL (energic) : Leafă, leafă — da' nu mai trage atîta, ce, ești plătit în acord să tragi de urechea mea ?... Cine-i mai mare aici ? Am un proiect de jucărie. (Din planșa pitorească atîrnă o coamă multicoloră de fire electrice în plastic ; un zbîrniit „electronic” ; îi cade o baterie.)

PITICESCU (reîntors, ridică) : „Micul electronist” ? Ia să văd.

PUȘTIUL : Să-mi las invenția furată ? Crezi că am venit să mă joc ?

PITICESCU : Zău că n-o fur, dar am primit sarcină (carnetul) să mă consult cu oameni de vîrsta dumitale. Zi, n-ai venit să te joci ? Și ce faci în orele libere ?

PUȘTIUL : Nu cunoști programa ? Crezi că mai am ore libere ?

PITICESCU : Mă rog, dacă ai avea. Ce-ți place mai mult ?

PUȘTIUL : Ce-mi place ? A, mă-ntrebi de gusturile personale...

PITICESCU : Așa, așa, gusturile personale...

PUȘTIUL : Margareta Pîslaru.

PITICESCU (se înecă, jenat) : Ți place vocea ei...

PUȘTIUL (concesiv) : Da, și vocea.

PITICESCU : Eu de jucării... (Se întrerupe, se uită în jur.) O țigară ?

PUȘTIUL : Mulțumesc, la vîrsta mea nu e sănătos ; ne-a explicat dirigințele. (Picior peste picior.) Așa că m-am lăsat de anul trecut.

PITICESCU : Ai avut voința asta ? ! Eu de jucării întrebam ; ce fel de jucării ți-ar plăcea ?

PUȘTIUL : Am zece și la dirigenție ; vrei să-mi strici nota !

PITICESCU : Nu, pe cuvîntul meu, rămîne între noi. Ce ți-ar plăcea ?

PUȘTIUL (iute): Rachete sol-aer, sol-sol, aeroportate, submarino-purtate, rachetă antirachetă aer-aer și radar!

PITICESCU: Da' de lupta pentru pace n-ai auzit matala?

PUȘTIUL: Și cu apărarea țării cum rămâne? Parcă ai fi tăticu. Oamenii cu nivel, și amestecați jucăriile cu probleme serioase!

PITICESCU: Dar există atâtea jucării; de ce să te joci tocmai cu arme?

PUȘTIUL: Ți-am spus că nu mă joc eu. Ar fi pentru frate-meu mai mic, să-l atrag spre tehnică. E copil! Cu ce te jucai la cinci ani?

PITICESCU: Cu... (*trăgaci; ascunde mîna*). Puștiule, vrei să mă duci.

PUȘTIUL: Așa și tăticu; pe urmă a încercat s-o întoarcă, cică el avea pistol de lemn pentru că era un regim rău, dar frate-meu, dacă trăiește în fericire, nici măcar o sabie să nu pupe.

PITICESCU: Hai, n-o mai înflori, că săbii se găesc. Spune-mi, frate, ai vreo soră? Fața matala mi-e cunoscută de undeva.

PUȘTIUL: N-am nici o soră, și las' că știu eu! Așa se intră în vorbă. Întîi „figura dumneavoastră mi-e cunoscută de undeva“, intri în vorbă și pe urmă îi iei omului invenția. V-am salutat.

PITICESCU: Stai, zău că nu, mă jig-nești, asta-i pentru nepricepuți, cînd vor să intre în vorbă cu fetele. Eu, de fapt... (*Îl trage de-o parte; mîna la portvizit.*)

PORTARUL (*la telefon*): La tovarășul Biliboncea? De la Fondul Plastic? Cum...? Da' ce-mi pasă c-a venit în locul altuia... (*Oftînd.*) Bine, ultima oară... (*Cei doi și-au însemnat ceva, își dau mîna. Puștiul pleacă.*) Alo, tovarășu'! Nu sînteți de la Fondul Plastic? Nu mergeți la tovarășul Biliboncea?

PITICESCU: Ba da, chiar la Bili... Bili merg.

PORTARUL: Păi spune așa, ce mă ții cu hîrtii! Primim leafă degeaba? (*Pregătînd bonul.*) Numele.

PITICESCU (*pune hîrtia în buzunar*): Napoleon.

PORTARUL: Napoleon? (*Piticescu încuviințează.*) Cum vine asta? Napoleon și mai cum?

PITICESCU: Napoleon Bonaparte.

PORTARUL: Napoleon Bonaparte? Păi spune așa, ce, crezi că merge cu un singur nume? Anul nașterii.

PITICESCU (*deget pe frunte*): 1769.

PORTARUL: Profesia?

PITICESCU: Împărat, Fondul Plastic. Asta însă...

PORTARUL: Am înțeles. Locul nașterii.

PITICESCU: Corsica.

PORTARUL: Corsica? (*Încuviințare.*) Parcă am mai auzit. Asta n-are vi-nuri, nu-i pe-acolo, pe lingă Panciu-Odobești?

PITICESCU: Nu, nu, aceea-i Corsica de sus, eu sînt din Corsica de jos.

PORTARUL: Domiciliul.

PITICESCU: Cavoul Sfînta Elena, a doua ușă pe stînga.

PORTARUL: Ce înseamnă a doua? Mie să-mi spui numărul exact.

PITICESCU: Numărul unu, blocul doi, scara trei, etajul patru, apartamentul cinci, sunați de șase...

PORTARUL: Sunați... nu scriem toate fleacurile, n-am mai termina. Îl aduceți semnat, a doua pe stînga.

PITICESCU: Mi-e să nu-mi spui a cîta, să-mi spui numărul exact.

PORTARUL: Este! Să telefonez. (*La telefonul.*)

PITICESCU: Las' că mă descurc eu... (*Exit. Odată cu fîrîitul telefonului, se luminează colțul opus: o cămăruță.*)

PORTARUL: Alo, tovarășa Carolina Scorobete? Tovarășa Scorobete, să știți că tovarășul Napoleon nu cunoaște drumul.

SCOROBETE: Care Napoleon?

PORTARUL: Bonaparte. Notați-vă, ca să știți altă dată cum să-l anunțați: Napoleon Bonaparte.

SCOROBETE: Care Napoleon — ți-am spus că vine de la Fondul Plastic!

PORTARUL: Știm noi, dar acolo e detașat temporar. Profesia de bază (*citînd*) împărat, hm (*intrigat*), născut 1769...?

SCOROBETE: Auleu, iute, să anunțăm familia! unde șade? ai măcar adresa?

PORTARUL (*calm*): Cavoul Sfînta Elena, numărul unu, blocul doi... (*Ionășcu apare la mijloc, întoarce un comutator imaginar, amuțindu-le vocea și aprinzînd firma „nu trageți...”*)

IONĂȘCU:

Oprim un pic reprezen-ta-ția, Că-ncepe-acuma expli-ca-ția.

N-am ce să vă fac, a aranjat cu contabilul: dacă nu v-o spun pe asta, nu mi-am făcut norma.

Vedeți pe scenă-o comedie
Și totul clar vreau să vă fie.

Noi nu rîdem de vigilență,
 Ci tocmai de a ei absență,
 Căci de la ea acum se-abate
 Portarul Niță Calistrade.
 Vi l-am citat chiar nominal,
 Căci cazul nu e general
 Și piesa însăși se abate
 Oleacă de la realitate :
 Satira este genul care
 Ia cîteodată cazuri rare
 Și le redă cu oarecare
 Exagerare, chiar mai mare.
 Să știți, n-a fost în nici o parte,
 Vreun caz concret cu Bonaparte.
 S-a mai văzut cîte-un idiot,
 Dar nu chiar idiot de tot.
 În schimb, știm portari minunați,
 Aproape toți evidențiați,
 Vreo doi evidențiați și-n presă ;
 Dar ăia sînt din altă piesă.

Pisălog, v-am spus : face precizări,
 crede că, dacă s-a legat de-un biet
 portar, e grozav, cînd *Urzica* a
 publicat o întreagă pagină cu bo-
 nuri scrise de gură-cască !

Cît despre puștiul cel precoce
 Care, cu-a lui subțire voce,
 Cerea mereu arme de foc,
 Să știți, le vrea doar pentru joc.
 Și nici măcar nu le vrea el,
 Ci doar un frate mititel.
 Îl scuză-n parte vîrsta sa :
 Cu vremea, îl vom îndrepta,
 Căci nu e frumos să se joace
 Copiii astăzi cu pușcoace
 Și între ei să se atace
 Cu săbii sau măcar cu ace.
 Poziția lor, profund nejustă,
 Nimeni din public — sper — n-o
 gustă.

Am cunoscut trei copilași :
 Erau ca niște îngerași,
 Evidențiați chiar și în presă !
 Dar ăia sînt din altă piesă.
 ...Dacă v-am spus o poezie
 Nedemnă de dramaturgie
 Și dacă lumea o să creadă
 Că piesa noastră-i de estradă
 Și rima noastră simplă dacă
 Vi s-a părut cumva săracă,
 În schimb, ce mult am cîștigat !
 Căci toate vi le-am explicat,
 Modehrnitate am creat
 Și pentru ris v-am phrephahrat !
 Nu rîdeți, nu ? O, vai, de ce ?
 Hai, rîdeți, hai : He, he ! he he !

Gata, puteți continua. (Cei doi nu se
 mișcă.) A, da, mai era o bucățică :
 Portarul a tot explicat (îl arată),
 Iar Scorobete s-alarma
 Și-acuma fuge ca din tun,
 S-anunțe (exit) :

SCOROBETE : Vine un nebun ! (A trîntit
 telefonul : „s-a stins“ ghereta.
 Cînd a trîntit ușa după ea, „s-a
 stins“ cămăruța și s-a luminat mij-
 locul scenei. Biroul lui Biliboncea.)
 Tovarășe Biliboncea, vine peste noi
 un nebun !

BILIBONCEA : Și crezi că acesta e un
 motiv să dai buzna ?

SCOROBETE : Nu, nu, tovarășe Bili-
 boncea, de data asta e un nebun a-
 devărat, zice că-i împărat. Napo-
 leon !

BILIBONCEA : Stai, să nu intrăm nici
 așa, în panică ; eu mă pricep, s-o
 luăm sistematic. Napoleon întîiul sau
 al treilea ?

SCOROBETE : Unde să m-ascund ? aș
 fugi, dar să nu dau peste el. Cel
 cu sfînta Elena, deschid fereastra,
 dați-mi voie să strig !

BILIBONCEA : Mă pricep, am fost ad-
 ministrator de spital. (Concentrare.)
 Dar de ce vine tocmai la mine ?
 toți nebunii trag la mine.

PITICESCU (a bătut la ușă) : Tovară-
 șul Bili... am uitat... Bili ?

BILIBONCEA : Da, chiar așa, aveți
 perfectă dreptate. (Scorobete nu poa-
 te pleca : Piticescu se plimbă.)

PITICESCU : Întîi bonul, că aveți un
 portar de o vigilență care m-a în-
 nebunit ; vă rog să-l semnați pînă
 nu uit, ca să pot pleca.

BILIBONCEA : Cum să nu, cu plăce-
 re. Plecați chiar acum ?

PITICESCU : Nu, peste vreo șase luni.
 Dacă pînă atunci nu mă închide.

BILIBONCEA (luînd bonul) : Tovară-
 șul Napoleon Bonaparte ? Numele
 dumneavoastră mi-e foarte cunoscut.
 PITICESCU (surprins) : Credeți ? A,
 da, sub numele acesta a funcționat
 și un împărat. Portarul a avut un
 lapsus.

BILIBONCEA (bănuitor) : Un lap...?

PITICESCU (arătînd) : ...sus ! Un lap-
 sus... Mi-a greșit nițel numele. Eu
 de fapt am venit în problema jucă-
 riilor.

BILIBONCEA (reflex) : Problema ju-
 căriilor e o problemă serioasă. O
 spun mereu : cu jucăriile nu putem
 să ne jucăm.

PITICESCU : Asta spun și copiii.
 Dumneavoastră de ce sînteți atît de
 agitată ? Slabe tunuri — am primit
 plîngeri. N-aveți scuză. Nu văd
 tancuri.

BILIBONCEA (se tot uită la bon) : Ați
 venit după tancuri ? Nu că ne scu-
 zăm, dar să știți, pe vremea dum-
 neavoastră nu se fabricau.

- PITICESCU : De copil am văzut tancuri. Cum adică, nu se fabricau? BILIBONCEA : Nu vă iritați, se fabricau, dar nu se prea inventaseră.
- PITICESCU : Lasă, nu mă irita, că ați rămas în urmă și cu urșii. (*Ia o pușcă. Scorobete s-a ghemuit pe un scaun.*) Străină, vād.
- BILIBONCEA : Vă place de mult... chestia asta?
- PITICESCU (*ochind-o pe Scorobete*) : Care? Jucăriile? Din copilărie. De aici mi s-a tras nenorocirea.
- BILIBONCEA : Nu vă supărați, ce nenorocire?
- PITICESCU : Asta, că am ajuns aici. E cu aer comprimat? Îmi permiteți să vă împuşc? Îmi dați voie să vă întreb ceva: dumneavoastră vă plac jucăriile?
- BILIBONCEA : Jucăriile sînt o problemă serioasă. O jucărie se naște mai greu decît un copil, am spus-o de zeci de ori. Și vă rog să nu mai trageți în mine, că mă doare! Va să zică, nu sînteți Napoleon, e sigur, nu?
- PITICESCU : V-am mai spus, dar pînă la urmă m-ați pus pe gînduri. Dumneavoastră ce sfat îmi dați?
- BILIBONCEA (*subtil*) : Eu sînt birocrat, eu mă iau după scripte. Pe bonserie ceva. Tovarăşa Scorobete, du-te să dai telefonul acela și trimite-mi colaboratorii... Nu vă iritați, buletinul!
- PITICESCU : Am fost legitimat la poartă. Am trecut de gărziile vigilente ale amiralului Nelson, de marelucii Egiptului, mi-am instalat toate tunurile; sînteți încercuit, generale, predați-vă, că trag!
- BILIBONCEA (*scofînd, din prudență, o batistă albă*) : Tovarăşe, dumneata pari foarte normal!
- PITICESCU : Ți-a spus cineva că era nebun? Îl confunzi cu Hitler. Și știi de ce se nasc mai greu decît copiii?
- BILIBONCEA : Cine?
- PITICESCU : Jucăriile.
- BILIBONCEA : De ce?
- PITICESCU : Pentru că atunci cînd se fac copiii (*la ureche*), se fac cu plăcere. La fel, munca asta : o păpușă, ca să se nască, ar trebui concepută (*în șoaptă*) tot cu plăcere, cu dragoste...
- BILIBONCEA (*îngrozit de idee*) : Cu ce?
- PITICESCU (*șoptit*) : Cu dragoste.
- BILIBONCEA (*tresărînd violent*) : Tovarăşa Scorobete, grăbește, te rog...
- (*deschide ușa*) telef... dar unde a dispărut?
- PITICESCU (*încizîndu-i ușa*) : Generale, nu încerca să evadezi, tunurile mele se află în toate strîmtorile. Și știi de ce? (*Biliboncea dă pierdut din cap.*) Dumneata ai declarat că nu e de joacă cu jucăriile. Ai declarat sau n-ai declarat?
- BILIBONCEA : Majestate, dacă nu mă pocniți iar cu bila aceea, mărturisesc totul.
- PITICESCU : Nu te pocnesc. Ai cuvîntul meu de suveran. Mărturisește!
- BILIBONCEA : Ce trebuia să mărturisesc? Am uitat.
- PITICESCU : Ai spus că nu putem să ne jucăm cu jucăriile?
- BILIBONCEA (*gîfînd și privind spre ușa*) : Am spus.
- PITICESCU : Ei bine, știi ce aș face eu cu jucăriile astea?
- BILIBONCEA : Nu știu și mi-e și frică să aflu.
- PITICESCU (*diabolic*) : M-aș juca mereu cu ele, înțelegi? Uite, pușca asta, te-aș împușca mereu pînă ai învăța să faci jucării bune pentru copii: construcții metalice — poc! (*bila, legată cu sfoară, se întoarce mereu*) și tractoare poc! și șalupe poc, și jocuri electrice poc...
- BILIBONCEA : Sire, nu mă mai împușcați, că mă doare. Ați promis.
- PITICESCU : Suveranii își calcă des cuvîntul. Ia-o de nevastă pe păpușa numită Olguța cu păr și te iert și-ți dau moșia mea de la Pinot bej sur Seine!
- BILIBONCEA (*se tirăște spre un tun*) : Ați uitat, sire: păpușa mi-e soție de un an. De-atunci am avut și un copilăș.
- PITICESCU : Aș! nu-mi vine să cred. Cum l-ați botezat?
- BILIBONCEA (*desperat*) : Olguța... fără păr.
- PITICESCU : Minți!
- BILIBONCEA : Jur! Fără, că după naștere nu-i crescuse încă!
- PITICESCU : Minți! Dacă l-ați fi avut din dragoste, ducesa și cu tine, nu i-ați fi pus un nume atît de urît!
- BILIBONCEA (*înhăfînd tunul*) : Majestate, al meu e atomic! La cea mai mică mișcare, fac reacție în lanț.
- PITICESCU : Ba în lanț am să te pun pe tine, trădătorule! Garda mea! Husarii! să vină garda imperială, roșiorii de vede! (*Ușa e forțată. Oamenii în halate albe. Cei doi, pe poadea, cu „arme“.*)

MEDICUL : Sînt doi, nu mi s-a spus
că sînt doi !

PITICESCU : Slavă domnului c-ați
venit ! Credeam că mă omoară.

BILIBONCEA (*strigînd*) : E Napoleon !
a spus că e Napoleon !

PITICESCU (*lăsîndu-se pe un scaun*) :
Pînă acum spunea că el e, acum zice
că eu. Se întîmplă des ?

MEDICUL : Se întîmplă. (*Biliboncea
ascultă încremenit.*)

PITICESCU : Observați că are în mînă
și bonul...

BILIBONCEA (*aruncînd bonul, ca ars*) :
El e nebunul ! Eu sînt Biliboncea,
locțiitor de director adjunct !

PITICESCU : Poftim, acum e și loc-
țiitor. Dacă îmi era locțiitor, nu l-aș
fi cunoscut ?

BILIBONCEA (*urlînd*) : Da' tu cine
ești ?

PITICESCU (*distinct și blind*) : Eu sînt
directorul.

BILIBONCEA : Ba eu sînt locțiitorul
și nu te cunosc.

MEDICUL : Ia nu mai faceți pe ne-
bunii : cine e nebun, să spună !

PITICESCU (*plictisit*) : Poftim numi-
rea mea, iar profesia dumneavoastră
nu vă autorizează să folosiți cuvîn-
te jignitoare.

MEDICUL : Vă rog să mă scuzați, to-
varășe director.

PITICESCU : Nu e vorba de mine, e
vorba de omul acesta. De ce să-l
numiți nebun ? La noi nu mai exis-
tă nebuni, la noi există numai bol-
navi mintali.

MEDICUL : Aveți dreptate, tovarășe
director.

PITICESCU : Sire, lăsați pușca, a ve-
nit Papa să vă încoroneze...

BILIBONCEA (*agitînd tunul*) : Nu sînt
nebun, eu v-am chemat !

SCOROBETE (*capul pe ușă*) : Nu din-
sul... eu v-am chemat, dînsul mi-e

șef, ăstălaltul e, cu sfînta Elena !

PITICESCU : Luați-o și pe ea ! Dis-
cret, să nu fie lume pe sală : oame-
nii aceștia se vor mai întoarce cîndva
printre noi.

MEDICUL (*infirmierilor*) : Da, să fa-
cem un examen discret : puneți per-
delele. (*Drept „perdele” doi sanitari
trag*)

CORTINA

de ambele părți, schițează închide-
rea și o redeschid dispărînd odată
cu ea. Piticescu e singur, la telefon,
stă pe birou, cuceritor al locurilor.
Se uită la ceas.)

PITICESCU : Da, îți merge perfect.
Faci cum ți-am spus, n-am încotro,
că ăștia de pînă acum sînt foarte
ciudați ; altfel n-o scot la capăt cu
ei... Nici o grijă, vorbesc eu cu di-
rigintele. Faci cum ți-am spus, și
mai ales vocea ! să nu intri în vor-
bă cu nimeni. Auzi, cum ziceai că
se spune cînd vrei să intri în vorbă
cu cineva ?... Eh, mai bine tac. Te
aștept, nici o grijă ! (*Ușa e dată de
perete ; intră Olguța, încărcată cu
cutii.*)

OLGUȚA (*nu i se vede fața*) : Tovarășe
Biliboncea sau altă ființă omenească,
dacă-i cineva în biroul ăsta, a-
jută-mă ! (*Piticescu începe s-o des-
carce.*) Tovarășe Biliboncea, să scoa-
teți monstrul acela din producție !
Am făcut jurămint să palmuiesc
primul individ care mai îndrăznește
să-mi spună că semăn cu... hei ! ce
faci ? ! (*El, tot luînd din cutii, i-a
descoperit fața și s-a fisticit : le pune
la loc, își examinează aspectul și,
adunîndu-și forțele, începe iar s-o
descarce. Olguța poartă un halat îm-
pestrițat cu vopsele.*) Mă scuzați, cre-
deam că-i tovarășul Biliboncea...

PITICESCU : Tovarășul Biliboncea...
am aranjat să-i dea drumul imed-
iat... adică vreau să spun că era
să fie reținut. Reținut de treburi.
Poate că rezolvați cu mine...

OLGUȚA (*ton de „nu se prinde”*) :
Mai trec eu pe aici...

PITICESCU (*mîna întinsă*) : Dați-mi
voie să mă prezint, eu sînt...

OLGUȚA (*l-a întrerupt*) : Mi-a părut
bine, încîntată... (*A și plecat.*)

PITICESCU (*își examinează mîna ;
amintindu-și ceva, fuge după ea,
n-o mai vede și strigă din ușă, în
ambele direcții*) : Figura dumnea-
voastră mi-e cunoscută de undeva !
(*Se întoarce.*) Păcat...

OLGUȚA (*năvălind la spatele lui*) :
Ce-ai spu-us ?

PITICESCU (*efectul neașteptat îl inti-
midează*) : Scuzați-mă, știu că-i o
formulă banală ca să intri în vorbă
cu... dar de data asta sînt sigur, fi-
gura dumneavoastră am mai întîl-
nit-o undeva.

OLGUȚA : Poate scoasă din cutie ?
Poate la tovarășul Ionașcu ?

PITICESCU : Da, da, la tovarășul Io-
nașcu, poate. Am mai văzut-o.

OLGUȚA (*suflecîndu-și mîneca, fața
în a lui*) : Hai, uite-te, că toți nu fa-
ceți altceva, măcar uite-te odată bi-
ne : unde ai mai văzut figura mea ?

PITICESCU (*privind în altă direcție*): Asta nu înseamnă că aveți o figură banală, dimpotrivă... Fața dumneavoastră, deși nu e banală, sugerează, cum să spun...

OLGUȚA : Zi, că mi-a mai spus azi cineva, de ce te jenezi atât...

PITICESCU (*grății de timid*): Ceva proaspăt, cum să zic, ar fi nejust să spun de lapte, ar evoca produse lactate...

OLGUȚA (*falsă bunăvoință*): Poate o păpușă, nu ?

PITICESCU : Păpușă e puțin spus, păpușică ar suna vulgar : păpușă, dar nu orice păpușă, una care nu seamănă cu nici o altă păpușă...

OLGUȚA (*palma e în aer*): Vrei să spui Olguța din cutie, nu ?

PITICESCU (*îngrozit, dîndu-și seama*): Olguța cu păr !

OLGUȚA : Olguța... (*îi vine să plîngă ; palma e aproape ratată*) cu asta, s-o ții minte !

PITICESCU (*și-a revenit*): Mă doare cumplit ; este oare o metodă justă să-mi dați lovituri în loc să mă lămurii ?

OLGUȚA (*plînge*): Te rog să mă ierți, dar de azi-dimineață tot caut pe cineva să-i trag o palmă.

PITICESCU : V-am spus de la început că în locul lui Biliboncea (*își freacă obrazul*) puteți rezolva și cu mine... Dar zău, cînd am zis că seamănă cu... nu m-am gîndit la ... (*Tehnic, examinînd-o.*) Aveți tot dreptul să fiți jignită ! Una era produsul de serie, și poftim, iată cum arată prototipul !

OLGUȚA (*furia a trecut, nu mai suportă priviri prea de aproape*): Nu vă mai uitați atât la mine, că nu-i o chestiune personală. Mă revoltă pentru copii, pentru... în general. Te rog să mă ierți, am fost cam necioplită, nici nu știu cum să repar...

PITICESCU (*întinzînd obrazul*): Se mai găsesc metode...

OLGUȚA : Mistic. Ai încasat pe un obraz, îl întinzi și pe celălalt.

PITICESCU : Nu, e același... Pentru antidot.

OLGUȚA : Decît să... Mai bine tragă-mi palma îndărăt, și sintem chit !

PITICESCU : E oare permis să lovești o femeie ? Am lipsit de la ședință cînd s-a explicat.

OLGUȚA (*umblînd*): Cînd e vorba de unii, prefer lovituri. Obositori, în loc să vă vedeți serios de muncă, vă uitați toată ziua...

PITICESCU (*dezolat*): Nu m-am uitat, zău că nu m-am uitat.

OLGUȚA : Nu acum, las' că știu eu ce spun.

PITICESCU : Faceți aluzie la întilnirea de azi-dimineață, pe coridor, la minister ? Mă insultați, pur și simplu ! Eu sînt om serios și credeți că sînt în stare să mă uit că aveți ochi frumoși sau alte neseriozități din acestea ? Drept cine mă luați ? N-aș intra în vorbă cu dumneavoastră, fără să-mi întreb mai întîi părinții. Și nici nu v-am văzut pe coridor, cînd ați trecut în rochia aceea albastră...

OLGUȚA : Verde, dă-mi palma înapoi și să terminăm odată !

PITICESCU : Sînt jignit, de acord, voi lovi !... Nu, nu pot, copiii nu se izbesc peste față.

OLGUȚA : Impertinent...

PITICESCU : Nu pleca : dac-am greșit cu ceva, lămurește-mă !

OLGUȚA (*din prag*): Te lămuresc eu, la serviciul personalului ! Aflu eu unde lucrezi ! (*Încet, cortina. El a luat o „Olguță“.*)

PITICESCU (*sărutînd păpușa pe frunte*): Olguțo, ce mă fac, că ți-pă la mine prototipa... (*Ea îi smulge păpușa, o aruncă și fuge.*)

C O R T I N A

A C T U L II

Loc asemănător, ceva mai spațios. Încrămeniți în așteptare, Bașchirache (seamănă leit cu Biliboncea, dar e ceva mai dominator), Turturean, privind fix o jucărie, Ciomîrtan, încruntat pînă și în felul cum mișcă, Ghilimecea, la o măsută separată. Sosește Făiniță, gîfîind și temător. Se oprește.

BAȘCHIRACHE : Ce-i cu Biliboncea ? Făiniță, am pus o întrebare !

FĂINIȚĂ : Am vorbit la telefon, tovarășe Bașchirache ! Vine.

BAȘCHIRACHE : I-ai spus că sosește

directorul ? (*Făiniță deschide mereu gura, să răspundă.*) I-ai spus că trebuie să ne găsească în plină activitate de ședință ? Ai spus că avem un urs neurgentat ? I-ai spus de co-

teț? Făiniță, am pus o întrebare !
 Stai, nu răspunde. I-ai spus să vină neapărat ? Răspunde odată !

FĂINIȚĂ : I-am spus, tovarășe Bașchirache. Vine. A internat un min-tal.

BAȘCHIRACHE : Și nu și-a găsit alt moment ? Am pus o întrebare !

FĂINIȚĂ : Aveți dreptate, tovarășe Bașchirache, dar știți cum e cu ne-bunii : poate avea o idee fixă, să se interneze tocmai când ținem noi ședință.

BAȘCHIRACHE : Ghilimecea, trece-l nemotivat. Pe Biliboncea, da.

OLGUȚA (intră) : Cine-i la Bilibon- cea ? E la el în birou un necunoscut.

CIOMÎRTAN : Auzi, un necunoscut ! Am spus eu de mult că trebuie un ochi treaz în întreprinderea asta ! (Moțâie iar.)

PICUI (intrînd) : Tovarășe Ciomîrtan, am venit, pot să plec ?

CIOMÎRTAN (deranjat ; tare) : Stai jos !! (Picui, indiferent, se duce la un raft. Făiniță însă, speriat, se az-virle pe un scaun.) O să vină direc-torul și găsește pe fiecare stînd cum se nimerește !

OLGUȚA : Îl interesează cum stăm sau cum lucrăm ? Să începem odată !

BAȘCHIRACHE : Nici o grijă, îți ră-mîne timp și pentru coafor.

CIOMÎRTAN : Stai jos ! (Ea nu se a-șază, dar Făiniță schimbă scaunul.)

OLGUȚA : De te-ar auzi directorul cum țipi la oameni ! Nu începem ?

BAȘCHIRACHE : Dumneata, care faci și pe muncitoarea și pe artista și pe activista de tineret, dumneata nu ne lași să începem ! Cine e de acord cu mine, să începem odată ? Există vreo obiecție ?

PICUI (ciopînd o bucată de lemn) : Un amendament.

BAȘCHIRACHE : Inovatorul Picui are un amendament. Da, tovarășu' Pi-cui.

PICUI : Sînt de acord să începem, dar să începem mai repede.

BAȘCHIRACHE : Dumneata, mă Picui, la ora asta trebuia să răsucești ca-pete ! Avem 150 de păpuși care își privesc spatele !

CIOMÎRTAN : Ți-am dat amîinare ca să stai la ședință cum stăm noi, nu ca să ne demoralizezi pe locul de muncă !

PICUI : Le-am răsucit, oho, de mult ! Dar ce facem cu oamenii care... (Își răsucește capul, aluziv ; pleacă brusc.)

BAȘCHIRACHE : Te rog să părăsești ședința ! Imediat !

PICUI (intorcîndu-se, capul pe ușă) : Ați spus ceva ? (Olguța rîde.)

BAȘCHIRACHE (țîpînd) : Am spus să părăsești ședința !

PICUI (intră) : E-n regulă. M-am spe-riat că mă chemați înapoi. (Exit.)

CIOMÎRTAN : Permiteți să vă fac o critică de jos ?

BAȘCHIRACHE : Cu plăcere, dar să fie constructivă.

CIOMÎRTAN : Chiulangiul ăsta așteap-tă mereu să-l dăm afară din ședin-ță, ca să se întoarcă la lucru în ate-lier !

BAȘCHIRACHE : Mi-am însușit-o. Făiniță, după el ! Spune-i să nu se mai bucure că-l dau afară, gata, spune-i că nu mai e în comisie ! (Făiniță exit.) Nici nu era bine să vină directorul și să dea peste unul ca el. Ghilimecea, notează, nu mai avem muncitori : să cooptăm unul mai liniștit. Și vreun inginer. Acum, hai, să începem urgentarea (se aș-a-ză) : numărul unu !

GHILIMECEA (pune pe masă jucăria ; tare, distinct) : Urs mic cu fustă.

BAȘCHIRACHE : S-o luăm sistematic : cum îi spune ?

GHILIMECEA (citînd, același ton) : Martinel cu fustă.

CIOMÎRTAN : Inconștienți. Martinel ! Tocmai cînd vine directorul. Sînt contra. Dacă poartă fustă, nu poate să aibă nume bărbătesc.

BAȘCHIRACHE (grav) : Ce propui ? (Făiniță se întoarce.)

CIOMÎRTAN : Martinica cu fustă.

BAȘCHIRACHE : Cine e contra ? Hai, că pe urmă semnați !

FĂINIȚĂ : Mă scuzați, tovarășul Baș-chirache : dacă-i de semnat, nu știu bine care-i situația din Martinica.

BAȘCHIRACHE : Situația din... ? (Se uită intrigat la urs.)

FĂINIȚĂ : Vă rog să mă scuzați că...

BAȘCHIRACHE (înterupînd) : Pentru ce să te scu-z ?

FĂINIȚĂ : Pentru că Martinica e o fostă insulă colonială.

BAȘCHIRACHE : Da, da, mi se părea mie un nume cunoscut : o fostă in-sulă. Tocmai cînd pică directorul. Și pe unde vine asta ?

FĂINIȚĂ : Martinica ? Cred că lîngă Jamaica.

BAȘCHIRACHE : Aud că Piticescu ăsta are și nivel. Lîngă Jamaica ? Mai bine să ocolim. Nu mai rîde, tovarășa Olga. Cine știe ce se mai

schimbă acolo mine, nu mă gândesc numai la evenimente, dar poate nici nu cresc urși pe acolo.

PITICESCU (*intră timid*): Asta-i comisia unde vine tovarășul Biliboncea ?

CIOMÎRTAN : Fondul Plastic mereu întârzie ! O să vă raportăm !

PITICESCU (*imediat*) : Vă rog să nu mă raportați, că nu mai fac.

CIOMÎRTAN : Stai jos ! (*Făiniță, care îi aducea lui Piticescu un scaun, se așază el însuși. Piticescu ia loc lângă Olguța. Carnetul.*)

BAȘCHIRACHE : Discutăm la urmă. Acum vine directorul nou, avem un urs urgent. Alt nume ! Tăceți ? Făiniță, am pus o întrebare !

FĂINIȚĂ : Mă scuzați, tovarășu' Bașchirache, ursulica cu fustă.

BAȘCHIRACHE : ȚȚ. Nu sună natural.

FĂINIȚĂ (*se stoarce*) : Ursulina. BAȘCHIRACHE : ȚȚ. La întâi să nu te plîngi de primă.

FĂINIȚĂ : Ursișoara !

BAȘCHIRACHE : ȚȚ.

FĂINIȚĂ : Martinoaica ! !

BAȘCHIRACHE (*triumfal*) : Sigur ! vă zbirliți toți asupra formei și vă scapă esențialul. (*Le dă timp să se pătrundă.*) Discutați ce nume să-i dați din cauza fustei — dar eu vă întreb : unde s-a mai pomenit urs cu fustă ? (*Efect în asistență.*) Cine e autorul ?

Ghilimecea (*din hirtii*) : Picui.

BAȘCHIRACHE : Picui, iar Picui, se putea să nu fie Picui ?

FĂINIȚĂ (*răspunzînd*) : Nu se putea să nu fie Picui.

BAȘCHIRACHE : Nu te-am întrebat. Sigur, se putea să nu-i ardă lui Picui de fuste ? Cine a mai văzut urși cu fustă !

OLGUȚA : Am văzut eu, la circ.

BAȘCHIRACHE : Dumneata vrei să ne întârzi, ca să pice peste un animal nepus la punct. Circul nu-i o stare naturală ! Unde cresc urși cu fuste ? Făiniță, am pus o întrebare.

FĂINIȚĂ : Aveți dreptate, tovarășe Bașchirache : acest animal nu crește cu fustă.

BAȘCHIRACHE : Să-i fie scoasă fusta. Ghilimecea, prinde observația în procesul-verbal.

Ghilimecea (*scriind*) : Am prins-o.

PITICESCU (*dregîndu-și glasul*) : Dacă-mi permiteți : de vreme ce are ochelari, de ce n-ar avea și fustă ?

BAȘCHIRACHE : Foarte just. Să n-o luăm nici așa mecanic. Ghilimecea, scoate-i și ochelarii. Ai prins-o ?

Ghilimecea : Am prins-o. Dar cum rămîne cu numele ?

CIOMÎRTAN : Nu mai sînt contra fără fustă : și Martinel, și ursuleț, oricare.

Ghilimecea : Ne bate ministerul ! Cel vechi era tot Ursulețul Martinel.

PITICESCU : De unde să vă rămînă, dacă puneți două nume odată ? Risipă, tovarăși, risipă !

BAȘCHIRACHE : Ce tot notezi acolo ? Cine ești dumneata ?

CIOMÎRTAN : Numele ! Numele !

PITICESCU : Mor. Mor. Mor !

BAȘCHIRACHE : Inima ? Făiniță, masează-l !

PITICESCU : Numele ! M-ați întrebat ! Pentru dînsul : Ursulețul Mor-mor !

BAȘCHIRACHE : Ar fi ceva. Mor-mor ? Mi se pare că e o expresie caracteristică a urșilor. Cum fac urșii ? Făiniță, am pus o întrebare ! FĂINIȚĂ (*prompt și artistic*) : Moor-moor.

BAȘCHIRACHE : Ghilimecea, ai prih-s-o ?

Ghilimecea (*mîndru*) : Cum să n-o prind ? mor-mor !

O SECRETARĂ (*intrînd*) : Vine, vine ! M-a anunțat portarul. (*Miscare.*)

BAȘCHIRACHE : Fiți cuminți. Calm ! Aud că-i inginer : fiți tehnici. Aud că-i fiu de muncitor : fiți politici. Memorie de elefant : fiți atenți ce spuneți. Să ne găsească în plin lucru. (*Secretara exit.*) Animale ! Ghilimecea, mai avem vreunul ?

Ghilimecea : Este. (*E prima oară că Turturean respiră și se mișcă : fascinat, merge după jucărie pînă la masa unde Ghilimecea, citind, o așază.*) „Cățeluș cu părul creț și al său modern coteț“.

TURTUREAN : Imposibil !

BAȘCHIRACHE : Nu-mi place birocratismul ăsta, mișcați-vă, să ne găsească dinamici. Dă-i drumul, tovarășul Turturean, spune ceva.

TURTUREAN (*cu ochii la cățel*) : Jucăria are datoria, misiunea de a familiariza pe copil cu lumea înconjurătoare. Or, la noi nu se mai produc cotețe. Și, dacă stă în coteț, se va înțelege că acesta e îndemnul pe care-l dăm noi copiilor, să stea în coteț. Or, nu e potrivit ca un copil să stea în coteț. Acest lucru trebuie să ne fie clar. Cățeluș cu părul creț ? De ce creț ? asta ne importă

acum pe noi, dacă are părul lins sau creț?

BAȘCHIRACHE (*intercalat*): Așa, mai tare ceva, capul mai spre ușă. (*Turturean n-aude, Ghilimecea mută jucăria.*) Acum, taci puțin.

PITICESCU (*urmîndu-l la ușă*): Dacă-mi permiteți, din punct de vedere plastic. Directorul vine pe alee, vede florile plantate, deschide ușa și-l vede. Cred că-i mai bine din treisferturi.

BAȘCHIRACHE (*contemplînd*): Credeți? Spune mai departe.

TURTUREAN (*absent la discuție, a privit cățelul*): Avem prea mulți cîini, data viitoare aduc statisticile O.N.U. Trec peste faptul că acest cîine de față, deși există o ordonanță a sfatului, nici nu e prevăzut cu zgardă, lucru dăunător pentru mîntea copilului.

PITICESCU: Permiteți? (*Merge și, pentru estetica ședinței, îi modifică ușor poziția capului. Pași îndărăt, admiră cu Bașchirache.*)

TURTUREAN (*neîntrerupt*): Dar mă întreb în genere (*deget, acuză*): La ce ne trebuie, ce nevoie avem de coteț, ce nevoie avem de cîine?

OLGUȚA (*în dreptul cățelului, ca și cînd l-ar apăra*): Dumneavoastră n-aveți nevoie, dar copiii au, ca să se joace!

BAȘCHIRACHE: Așa, foarte bine, să vadă că ne frămîntăm în colectiv. (*Lui Piticescu.*) Umblă și dumneata!

PITICESCU: Oficial, mie nu mi-e director.

TURTUREAN: Culoarea acestui coteț, precum și culoarea acestui cîine...

OLGUȚA: E roz, nu știu ce mai vreți!

TURTUREAN: Liliachiu, dar fie și roz. Această culoare, aplicată asupra unui cîine, este dăunătoare pentru mîntea copilului. (*Piticescu, neobosit, pași: îi studiază poziția capului.*)

OLGUȚA: Termină cu bătaia de joc! Dacă poți, aranjează-i interiorul.

PITICESCU: Să n-o luăm nici așa mecanic: contează și forma.

TURTUREAN (*impasibil*): Noi creștem o generație care să crească mare: or, mîntea fragedă a copilului, venind în contact cu un cîine de culoare roz, va rămîne cu ideea că există cîini de culoare roz. Copilul va crește dezarmat, va ajunge la o vîrstă adultă și, bazat pe ceea ce a constatat în copilărie, va păstra impresia că există cîini roz.

OLGUȚA: Cai verzi pe pereți!

CIOMIRTAN (*supărat și demn*): Caii sînt altceva, tovarășă!

OLGUȚA (*ia cățelul*): Dar e o păpușă, stilizat, nu vedeți? Păpușile nu-s figurine de zoologie, sînt pentru joacă. (*Furată.*) Păpușicile mai au uneori cap prea mare, lăbuțe prea mici, ca să fie mai nostime.

BAȘCHIRACHE: Nostime? Ai spus nostime? Dar ce, noi lucrăm pentru nostimadă? (*Îi ia cățelul.*) Bine că nu te-a auzit tovarășul Piticescu.

CIOMIRTAN: Ehei! Și cînd o să vadă și cotețul! Că e galben!

OLGUȚA: Dar ce v-a venit și cu galbenul?

BAȘCHIRACHE: Are dreptate, nu merge: syndicatele galbene.

PITICESCU (*diabolic*): Să-l facem vernil.

BAȘCHIRACHE: Dumitale îți arde de joacă: verde, ai?

OLGUȚA: Puneți odată ceva, puneți maro!

BAȘCHIRACHE: Nu mă gîndesc la cămășile brune, dar maro? noi lupțăm pentru un colorit viu!

OLGUȚA: Violet! (*Replîcile zboară.*)

BAȘCHIRACHE: Făiniță!

FĂINIȚĂ (*se trage din calea lui*): Vă rog să mă scuzați, nu e vina mea, dar mov era pe vremuri culoarea reginei.

OLGUȚA: Negru!

BAȘCHIRACHE (*cu bun-simț*): Unde ai mai văzut cîine în doliu?

OLGUȚA: Alb!

BAȘCHIRACHE: Și mai doliu, la copii.

OLGUȚA (*din ușă, gata de plecare*): Albastru!

BAȘCHIRACHE: Albastru e perfect. Vezi că te-ai enervat degeaba? Lupțăm pentru un colorit viu, obiectăm, discutăm, dar pînă la urmă ne alegem cu ceva. Albastru, Ghilimecea, ai prins-o?

GHILIMECEA: N-am prins-o, că nu mai are fabrica de cerneluri atîta albastru, că ultimele 128 de tipuri...

BAȘCHIRACHE: Atîta lipsă de fantzie! Vine și trebuie să vă scot eu din toate! (*Arătînd pe cineva la fiece silabă, circular.*) POR-TO-CALIU! (*La LIU, mîna a nimerit într-o grămadă de jucării, care se prăbușesc.*) Cine-i contra? Făiniță!

FĂINIȚĂ (*ridicînd jucăriile*): Aveți dreptate, tovarășe Bașchirache.

BAȘCHIRACHE (atent): Nu, nu, nu mă lua tu pe mine așa, îți miroase vocea! Ai ceva cu portocaliul.

FĂINIȚĂ (ridică mereu): N-am nimic, tovarășe Bașchirache.

BAȘCHIRACHE: Atunci semnezi procesul-verbal?

FĂINIȚĂ (scăpînd jucăriile): În verbal nu semnez, vă rog să mă scuzați, pentru că portocaliul e culoarea cămășilor portocalii!

BAȘCHIRACHE: Cămășile portocalii? Ghilimecea, n-ai prins-o, nu?

GHILIMECEA: Cum era s-o prind!

OLGUȚA: Dați-mă afară, ca pe Picui, că nu mai pot, plec! Ah, nu mă pune pe mine odată directoare, să dau cu voi de pămînt!

PITICESCU (îi aține calea): Să știți că nu e just. Permiteți s-o lămuresc pe tovarășa? Am avut un cunoscut care, tot așa, a spart opt capete și pe urmă mi-a spus: Măi, dacă ajuungi șef pe undeva, întii studiază situația, oamenii, că așa e just. Abia pe urmă le spargi capul.

OLGUȚA: Ce să studiezi, dumneata crezi că se rezolvă toate cu bătaia de joc, nu-i știi! Fabricuță ca asta nu mai găsești nicăieri! Mai era în comisie doar un inovator și...

CIOMÎRTAN: Singur s-a scos! Inovator? un fluieră-vînt!

(BAȘCHIRACHE: Asta nu e din ședință, nu-i nevoie să vă notați.)

OLGUȚA: Un om, un suflet! dar de un an nu mai are încredere în...

BAȘCHIRACHE: Pentru că i-am respins un proiect fără valoare? Asta chiar puteți să vă notați. Ce, așa arată o mașină de implantat părul? Dar ce tot notați?

PITICESCU: Capete! Desenez capete. Nu puteți țipa mai din profil?

OLGUȚA (furtuna): Ursul l-ați făcut praf căutați prin insule motive stupide ca să puneți mereu aceeași culoare sugrumați acum și portocaliul domnul desenează își bate joc și (îi tremură vocea) cățelul, bietul cățel...

BAȘCHIRACHE: Portocaliul? Zi, Făiniță, și ce-i cu cămășile astea?

OLGUȚA: Dar știu eu unde să merg! Nu v-a autorizat nimeni să fiți hingheri de jucării colorate! Cățelul ăsta mușcă! O să fie mai tare ca voi! (Exit. Ușa! Se întoarce.) Și cotetul! (Exit.)

PITICESCU: Păcat, ce fată... Flăcări! (Ingenuu.) Dar de ce s-a enervat?

BAȘCHIRACHE: Ne reclamă mereu. Făiniță, am pus o întrebare!

FĂINIȚĂ (a așteptat țepăn): Scuzați, nu-i vina mea, dar portocaliul e culoarea pe care o au la cămăși mercenarii lui Limpopapa.

BAȘCHIRACHE: Limpo... cum?

FĂINIȚĂ: popapa, Limpopapa. Cel din insula aceea de sud-nord care face jocul acelora de la miază-vest care...

BAȘCHIRACHE: A, da, cum de am uitat? Știam! Sigur că da: Limpo... Limpo cum? Limpo...

FĂINIȚĂ: ...popapa, Limpopapa.

BAȘCHIRACHE: Cine a propus culoarea asta?

CIOMÎRTAN (se uită și el în jur, sinistru): Da, cine?

BAȘCHIRACHE: Degeaba tăceți, că găsește Piticescu urmele în procesul-verbal. Ghilimecea, cine a propus?

GHILIMECEA (caută creionul sub masă): Mi se pare că dumneavoastră.

PITICESCU: Da, mi-am notat și eu. Să rup foaia? Dumneavoastră!

BAȘCHIRACHE: Cum eu? Eu l-am propus pe Limpo... (FĂINIȚĂ: ...popapa?) Eu n-am putut. Eu sînt clar contra lui Limpo...

FĂINIȚĂ (automat): ...papa. (Ridică mereu jucării.)

BAȘCHIRACHE: Tovarășe Turturean, să ferim copilul de Limpo... (FĂINIȚĂ: papa.) Copilul de azi, cînd va fi omul de mîine care vizitează o junglă, vede portocaliu, nu știe cine-i Limpo... Limpo... Făiniță, ce faci, ai adormit?

FĂINIȚĂ (se suie să pună jucăriile în raft; strigat, luptă pentru echilibru): Mă scuzați, Limpo... (Cade cu toate; înalță capul deasupra dezastrului.) ...papa. (Intră secretara.)

BAȘCHIRACHE: Fiți activi! A venit? SECRETARA: Da! nu! a greșit portarul. Nu era Piticescu: numai un plic pentru el.

BAȘCHIRACHE: Dă-neoa. Noi toți sîntem Piticescu, pînă vine el. (Secretara ărit.) Cine știe ce ne mai așteaptă!

CIOMÎRTAN: Lasă, tovarășe, că ne trebuia de mult o mină de fier!

BAȘCHIRACHE: Aproape că n-am putere să-l deschid.

PITICESCU: Vă dau eu un briceag. (La fiecare fișuit, Făiniță tresare.)

BAȘCHIRACHE: Mină liberă! Toate metodele, în cadrul legilor. Adică, noi n-am fost în cadrul legilor?

PITICESCU: Dacă-mi îngăduiți, aş vrea să vă rog ceva...

BAȘCHIRACHE: Ce să mă mai rogi, domnule, când am mîna asta liberă pe cap? Sabia lui Damocles!

PITICESCU: Nu sabia, briceagul.

BAȘCHIRACHE: Briceagul lui Damocles?

PITICESCU: Ba e al meu, nu vi l-am dat acum? (*Și-l recapătă.*) Scuzele mele că așa avea un sfat, dar ați vîrît un fel de spaimă și în mine. Îi știu eu pe aceștia!

GHILIMECEA: Cum rămîne? Vine și ne găsește fără culoare la coteț.

BAȘCHIRACHE: Lasă-ne dracului, de culori ne arde nouă acuma?

PITICESCU: Aveți dreptate, de culori. O să năvălească pe ușă și-o să strige: „Ce-ați făcut cu culorile? Copiii! le plac vii!”

BAȘCHIRACHE: De copii ne arde nouă acuma?

PITICESCU: Aveți dreptate, tovarășe Bașchirache, de copii.

BAȘCHIRACHE: Domnule, ce te amesteci? Ce vrei, domnule, ce vrei?

PITICESCU (*se scoală respectuos*): Vreau un coteț vernil. Cum scrie acolo.

BAȘCHIRACHE (*uitîndu-se*): Nu scrie nimic de vernil.

PITICESCU: Ba scrie! N-am nivelul dumneavoastră, da-s pățit cu ăștia! O să țipe (*tună*): „Nu scrie de vernil, dar scrie de legi! E vreo lege contra? De ce n-ați făcut și un coteț vernil?”

CIOMÎRTAN: Stai jos și taci! Că vine și te găsește confuz. N-ai auzit adineauri ce se ascunde dedesubt?

BAȘCHIRACHE: Lasă-ne să muncim. Avem ședință? Avem. Atunce! taci!

PITICESCU (*se plimbă agitat, se bate peste frunte*): Nu tac! Mi-ați deschis capul! Ochii! Acum înțeleg tot! Bandiții! bandiții!

CIOMÎRTAN: Lăsați-l, tovarășe Bașchirache! Care bandiți?

PITICESCU (*același joc*): Cu complotul. Cu casele. N-ați văzut? În piață, chiar acolo în centru, niște blocuri cît toate zilele! *Vernile!* Și galbene, și la Floreasca, și portocalii! Cartiere întregi! (*Acoperindu-și fața.*) Auleu, și ce e pe litoral!! (*Alb.*) E pe țară. Au colorat toate orașele.

BAȘCHIRACHE: Să n-o răstălmăcăm nici așa mecanic. Dacă răspunde statul, eu nu sînt contra.

PITICESCU (*oprindu-se brusc*): Nu sînteți contra?

BAȘCHIRACHE: Dumneata îți bați joc! Cum o să fim contra?

PITICESCU (*pași gigantici; ceilalți, încremeniți*): Prinde-l, Ghilimecea, că nu e contra! că așa rămîne: ciinele ăsta are dreptul legal de-a dormi într-un coteț galben! Ai prins-o?

GHILIMECEA: N-o prind, că se lasă cu sindicatele galbene.

PITICESCU (*cu carnetul*): La mine e prins că au dispărut de mult, vād că la dumneavoastră nu-s prinse schimbările.

CIOMÎRTAN: Tovarăși, fiți atenți, își bate joc de noi, să ne scoată rămași în urma vieții noi! Ieși afară!

PITICESCU (*după un scaun*): Domnilor, nu-mi bat joc, vă faceți un rău imens, ascultați-mă pe mine, că eu îi cunosc pe aceștia! Că ei așa pun problema, mai ales dacă-i Piticescu pe care-l cunosc eu!

BAȘCHIRACHE: Ciomîrtane, lasă. Îl cunoașteți pe Piticescu?

PITICESCU: Era unul, cînd exista controlul de stat, și vine la expoziția unui pictor și-l întrebă: De ce lipsește galbenul în tablourile dumitale? Nu-l pot suferi, zice pictorul, că am avut odată icter. Iar Piticescu acela, unul mic cu barbă, începe să strige, bas: Ba o să-ți fac proces-verbal, că galben e nisipul litoralului și galbene sînt holdele acestei țări, că tare o iubesc, măi Ghilimeceo, și tare mai iubim copiii ei (*nas în nasul lui*), așa că prinde dragostea de copii, și lanurile verde cu galben ale porrrumbului, ai prrrins-o?

(TURTUREAN: Imposibil, la expoziții nu se dresază proces-verbal.)

GHILIMECEA (*ezită*): Să prind galbenul, tovarășe Bașchirache?

PITICESCU (*pași uriași*): Prinde, Ghilimeceo, un coteț pe iarbă verde printre căsuțe cu olane cărămizii și brazi verzi, și-n mijloc un cățel rubiniu cu lăbușe mici pătate cu alb, și-o limbă mare atîrnînd roșie din gură... (*Scoate limba la Turturean, gîfîind fericit ca un cățel.*)

TURTUREAN: Însă pentru mintea copilului...

PITICESCU: Mintea copilului are nevoie de colorit, aveți perfectă dreptate, că așa pun aceștia problema, că nu-i o minte de imbecil, tovarășe Turturean, just ați observat: copiii acestei țări știu multe și au dreptul la multe, așa îi vor partidul, statul...

TURNEAN : Nu permit !! Deși artist, amintiți mereu de stat, legi și popor, insinuând că între sfera acestora și sfera observațiilor noastre ar exista un raport de incompatibilitate !

[CIOMÎRTAN (intercalat) : Așa, zi-i-o de la obraz, dă-i !]

TURTUREAN : Precizez, deci, că m-am referit exclusiv la mintea copilului. Rog ca în procesul-verbal să se stipuleze !

PITICESCU : Excelent (îi strînge mîna), așa-i, trebuie și violet ! Bine că mi-ați amintit. Facem și un coteț violet !

BAȘCHIRACHE : Pleacă acasă, domnule, că ne încarci prețul de cost !

PITICESCU : Las' că dacă-i Piticescu pe care-l știu eu, vă aranjează și asta ; să-mi spuneți mie cuțu dacă nu vă face să scoateți un ciine care latră într-un coteț violet cu portocaliu !

CIOMÎRTAN : Își bate joc ! Afară cu el ! Portocaliu ! Adică Limpop...

FĂINIȚĂ (ascunzîndu-se) : ...papa.

PITICESCU (se suie pe scaun) : Nu m-ați înțeles, jos Limpopapa și trăiască portocaliul ! Bărbați, femei, marinari comerciali, nu-i lăsați pe mercenarii lui Limpopapa să răpească dreptul copiilor noștri la portocaliu ! Oamenii — croitori, taxatori, coafori de damă și actrițe de dramă, voi toți, nu lăsați osemintele putrezite ale unei regine putredesă ne fure violetul ! Trăiască mintea copilului, slavă curcubeului, trăiască industria noastră de vopsele ! (După răcnut, încet.) Floricele pe cîmpii, hai să le-adunăm, copii.

BAȘCHIRACHE : Făiniță, cheamă paza.

PITICESCU (de pe scaun) : Făiniță, dacă faci un pas, ești mort !

BAȘCHIRACHE : Făiniță, am spus ceva !

FĂINIȚĂ (mișcări contradictorii) : Mai spuneți o dată, c-am uitat.

BAȘCHIRACHE : Făiniță, du-te !

PITICESCU : Făiniță, stai ! (A scos un revolver-jucărie.) Ghilimecea, nu mișca, să n-o prinzi pe asta. (De-a-nădrătelea.) Nu-i nevoie de chemat, am eu grijă : stau dincolo, cine deschide primul această ușă (fioros) poc ! cum l-am împușcat și pe Biliboncea ! (Exit. Încrămenire.)

BAȘCHIRACHE : Ghilimecea, du-te la telefon ! Ce scrii, du-te, îți arde de scris, ce mai scrii ?

GHILIMECEA (îndurerat) : Păi n-ați auzit că tovarășul nostru Biliboncea a fost împușcat ? Îi motivez absența.

BAȘCHIRACHE : Ce stați ? Făiniță, nu fi laș, du-te și telefonează !

FĂINIȚĂ : Mă scuzați, merg : dar dacă mă împușcă, cine răspunde ? (Ușa, panică : e însă Carolina Scorobete.)

SCOROBETE : Ghilimecea, tovarășul director nu se înțelege cu poarta, te cheamă alături.

BAȘCHIRACHE : Director ? (Aprinde o țigară.) Adică... dînsul ?

SCOROBETE : Drăguț om, să vedeți din ce încurcătură ne-a scăpat, totul a pornit de la dragostea de muncă...

BAȘCHIRACHE : El era ? (Țigara explodează. CORTINA, și se re-deschide.)

PITICESCU (intră surizător, dar îi sperie revolverul. Lui Ghilimecea) : Mergi, te rog, la poartă, că-i acolo un tovarăș și nu-i dă drumul... S-a stricat, proastă jucărie ! (O aruncă.)

BAȘCHIRACHE : Dumneavoastră, va să zică...

PITICESCU : Da, eu, recunosc. Însă nu-i vina mea : de zece ori dacă l-am împușcat pe Biliboncea, și s-a defectat. O s-o plătesc.

CIOMÎRTAN : Nu, zicea că dumneavoastră... Cam ciudat.

PITICESCU : Eu ? Am glumit, dar să știți că tot ce v-am zis de director e adevărat. Cu mine însă, ca om, o să vă împăcați.

BAȘCHIRACHE : Titlul nu interesează, la mine caracterul e totul ! Ați venit modest, fără ministere, pe poarta din dos. Toți au venit prin față și-au plecat prin dos. Dumneavoastră însă...

PORTARUL : A sosit acu pe la poarta mea. Tovarășul director.

BAȘCHIRACHE : Care director ?

PORTARUL : Al nostru. Iertați întîrzierea : l-am legitimat, Piticescu Grigore, să vadă cum e la noi. N-a zis nici pis ! Mut !

BAȘCHIRACHE : L-ai ținut la poartă pe Piticescu !! Unde e ?

PORTARUL : Poftiți, tovarășe director. (Primele măsuri din „Marș turc” de Mozart. Pășește vioi un om mărunț, ochelari, bărbuță, valiză și o planșă pitorească cu coamă de fire plastice multicolore. Zbîrniț „electronic” : cade o baterie. Piticescu a deschis uite ușa din fund — „Director” —, îi ridică bateria, l-a introdus, se postează în fața ușii.)

BAȘCHIRACHE : Ați văzut ? Competent, a și adus o jucărie, „Micul e-

lectronist"... (Către Piticescu.) Cine ești dumneata? Titlul dumitale! (Ritm rapid.)

PITICESCU (arătînd ușa): De ce nu-l întrebați pe dînsul?

BAȘCHIRACHE: Tovarășul director a fost legitimat la poartă.

CIOMÎRTAN: Cu dumnealui avem noi vreme. Dumneata însă ești suspect.

PORTARUL: Îl știm și pe el. Napoleon. (Piticescu scoate o hîrtie.)

SCOROBETE (predă hîrtia): E tovarășul director, am citit-o și eu!

BAȘCHIRACHE (a citit): Da de unde! E secretarul directorului!

PITICESCU: Directorul vrea mai întîi să studieze situația, cifrele. Cîteva zile, vrea liniște: tratați toate cu mine.

TURTUREAN: Mda, așa scrie; semnat de Piticescu. Adică de... (Arată ușa din fund. Apare personajul; un semn. Piticescu, umil, se precipită înduntru, închizînd ușa.)

BAȘCHIRACHE: Făiniță, bate și întreabă dacă putem intra!

FĂINIȚĂ: Mă scuzați, mi-ați dat sarcina să bat la ușă?

TURTUREAN: Păi da, nepoliticos, nici nu i-am auzit glasul.

O VOCE TERIBILĂ DE BAS (dinspre ușă): Cu jucăriile nu-i de joacă!!

CIOMÎRTAN: Acum l-ați auzit! Tovarăș, de mult spuneam că la noi trebuie o mină de fier! Aaașa, foarte bine!

BAȘCHIRACHE (pas îndărăt): E clar. (Portarul s-a descoperit, Făiniță se ascunde. Piticescu revine; glas scăzut.)

PITICESCU: E nervos. Ce viață am cu el. V-am cam prevenit și n-ați vrut să mă credeți. Mai mult nu puteam spune.

CIOMÎRTAN: Lasă c-am văzut noi! Îți luai note...

PITICESCU: Sarcină! Du-te acolo, mi-a zis, vezi ce vorbesc elementele birocratice, că mie, ca director, n-o să-mi spună nimic.

VOCEA TERIBILĂ: Ei, cît mai aștept? MTO! (Ritmul se precipită.)

PITICESCU (repede): Vrea să i-l aduc imediat pe tovarășul Meteo, ajutați-mă (de la unul la altul), să nu vadă că nu mă pricep!

BAȘCHIRACHE: Aici noi sîntem cheia și lacătul. Te ajutăm, dar...

TURTUREAN: Directorii trec, rămî-ne competența. Deci...

CIOMÎRTAN: Ai de grijă: să fie mină de fier și să facă ce vrem noi!

PITICESCU: Salvați-mă și n-o să vă uit! Cine-i tovarășul Meteo?

BAȘCHIRACHE: MTO e planul de măsuri tehnico-organizatorice.

VOCEA TERIBILĂ (calm): Ce se aude?

PITICESCU: MTO, fulger, și (dînd o hîrtie) vrea și situația asta!

BAȘCHIRACHE: Ține de Biliboncea (a și fugit), ți-l trimit cu cifrele!

PITICESCU: Și unde-l poate găsi pe secretarul organizației?

CIOMÎRTAN: Ți-l găsesc eu, dar (din fugă, tainic) să-i spui să nu se lase influențat de secretar, că... (Semn, a și plecat.)

BILIBONCEA (irupe, cu hîrtia): Să știți, noi avem răspunderi precise, partea astălaltă ține de Bașchirache! Vi-l trimit (aleargă, se întoarce), dar să ne ajutăm: Făiniță, dă fuga după Ghilimecea, să prindă toate culorile, că-i sfîrșitul pămîntului! (A dispărut.)

PITICESCU (pe urmele lui Făiniță): Și ursul, să-i prindă la loc fusta!

FĂINIȚĂ (reapare în cursă; portarul): Poarta, să nu plece Ghilimecea!

PORTARUL (lansat): Tovarășa Scorobete, dați telefon și la poarta ailaltă! (A rămas Turturean, se agită fără rost prin odaie.)

PITICESCU (alergînd lingă el): Dumneavoastră ce faceți?

TURTUREAN: Nu știu nici eu, dar a dezvoltat o viteză teribilă!

BAȘCHIRACHE (irupe; hîrtia): N-a spus Biliboncea?

PITICESCU: Domnule, mă nenorociți. Vă tot lăsați unul pe altul.

BAȘCHIRACHE: S-a lăsat Biliboncea pe mine? El răspunde, îl trimit! (Fuge.)

VOCEA TERIBILĂ: Fără agitație inutilă! Muncă, studiu, liniște.

SCOROBETE (năvălind): Am telefonat! (Cei doi, semne: ssst! Fiecare nou venit irupe întîmpinat de sîsiiturile celorlalți.)

CIOMÎRTAN (idem): L-am anunțat! FĂINIȚĂ (idem): L-am adus pe Ghilimecea!

Ghilimecea (idem): Le-am prins pe toate! și fusta!

Biliboncea (idem): E vina lui Bașchirache! (Sisiituri. Liniște.)

VOCEA: Mai puține ședințe inutile, mai puțină agitație confuză, să ne sfătuim cu evidențiatii, să nu luăm măsuri pripite.

PITICESCU (ton religios): Ați auzit?
(Unii se retrag.)
VOCEA, IAR TERIBILĂ: Răspunderi
precise! Fiecare să-și vadă de
muncă!
PITICESCU: Ce mai așteptați? pu-
neți osul la muncă! (Fugă.)

CORTINA

(La față de cortină se perindă biro-
crații, sensuri și viteze diferite. Bi-
liboncea se oprește, tresare.)

VOCEA LUI PITICESCU: Vrea să-i
spun cine-a aprobat jucăria asta.
Zice că macaraua asta nu poate
ridica nimic, afară de veniturile
autorului ei. Bașchirache, unde-i Bi-
liboncea? (Acesta se scutură ca
de-un vis rău, scoate atent o hirtie,
o pune la loc în buzunar. „Bate”
rar în cortină, bătăile se aud.)

VOCEA LUI IONAȘCU: Intră! (Cor-
tina se deschide. Biroul lui Ionaș-
cu.)

BILIBONCEA: Bună ziua, poftim de-
misia mea. (Se face că o caută.)

IONAȘCU: Fii calm, tovarășe Baș-
chi... asta, Biliboncea. Ce e?

BILIBONCEA: Mare e orașul nostru.
Zgomot. Și totuși — șșș! — mi se
pare mereu că-i aud vocea. N-au-
ziți nimic?

IONAȘCU: Fii calm, omule, că n-am
timp. Te necăjește Piticescu?

BILIBONCEA: Piticescu? Nici n-am
apucat să-i vorbesc. Omul lui.

IONAȘCU: Cum n-ai apucat?... Care
om al lui?

BILIBONCEA: Celălalt. Nu micul cu
barbă, acela e Piticescu, îl știți...

IONAȘCU: Cu barbă? Piticescu? Mic?

BILIBONCEA: Foarte mic. Foarte cu
barbă. Celălalt însă...

IONAȘCU (strigînd): Fii calm, omu-
le! Care celălalt?

BILIBONCEA: Ruda, cel lung, secre-
tarul lui!

IONAȘCU: Al cui?

BILIBONCEA: Al micului. Al lui
Piticescu.

IONAȘCU: Ți-a spus el că este se-
cretar?

BILIBONCEA: N-a zis, mi-a arătat
circulara... N-o găsesc.

IONAȘCU (îl înșină): Circulara?

BILIBONCEA: Nu, demisia mea. Că
nu mai pot.

IONAȘCU: Să-mi trimiți circulara a-
ceea. Dar ce-ți face?

BILIBONCEA: Întreabă! de trei zile!
întreabă pînă îți iese sufletul. Cine
răspunde, cine a aprobat, cine a

respins, ce-i cu MTO; și ce e cu
CTC, ce te cerți cu cifrele? Și dacă
secretarul e așa, cum o să fie Piti-
cescu?!

IONAȘCU (rîzînd): Mai rău decît se-
cretarul lui n-o să fie, garantez!

BILIBONCEA (căutîndu-se): Să vă
dau demisia.

IONAȘCU: Mi-ai dat-o și-ți răspund:
să dați calitate!

ECOU, VOCEA LUI PITICESCU: Ca-
litate!

BILIBONCEA (tresărînd): Sfirșitul pă-
mintului! (Scoate hirtia.)

IONAȘCU: Șase luni, nici demisii,
nici transferuri: doar concedieri.

BILIBONCEA (mîna la spate): Ați
spus concedieri? (Apare Stamate,
vrea să-l facă să dea hirtia.) Nu știu
unde am pus-o! (Exit.)

STAMATE: Alta! Ați auzit? încă nu
le-a spus că e director!

IONAȘCU: A vrut să vadă situația
pe viu.

STAMATE: Bun! că-l dăm jos pînă
nu se află cine era Napoleon!

IONAȘCU: N-are voie să facă o glu-
mă cînd îl ține degeaba la poartă?
Și ce păzea portarul acolo? Și spi-
talul, ei l-au chemat: ăstia, cînd aud
de dragoste de muncă, imediat chea-
mă spitalul!

STAMATE: Nici prea multă dragoste
nu e bine. Mai bine îl dăm jos.

IONAȘCU: După trei zile? pentru că
are dragoste, pricepere?

STAMATE: Nici prea priceput nu e
bine. ăstia-s pătimiși. Unul care
habar n-are măcar e obiectiv! Să-l
dăm jos.

IONAȘCU: Asta e. Dacă Piticescu are
succes, bravo lui Stamate, c-a fă-
cut referatul de numire! Iese prost?
Ești acoperit: „Eu i-am spus tova-
rășului Ionașcu să-l dăm jos!”

STAMATE (satisfăcut): Îmi pare rău,
mă credeți un șmecher!

IONAȘCU: Dar eu sînt prost, mă, de
la lovitura aceea; pe viață! (Ușa,
spre secretară.) Să vină aici Piti-
cescu. (Lui Stamate.) Eu sînt un șef
prost: știu că ai strecurat o vorbă
la adjunct — știu! — și mă duc
chiar acum să mă bat pentru Piti-
cescu, să încasez, ca prostul, pentru
altul! (Ușa din spatele biroului.)

STAMATE (îngrijorat): Nu-s contra,
am semnat și eu numirea!

IONAȘCU (ride): Nu te teme. Ai gri-
jă doar de asta: telefoanele! Să
nu mai răsuflă în afara ministeru-
lui ce nu trebuie. (Exit.)

STAMATE (mergind spre cealaltă uşă): Şi nu mai avem decât doi-sprezece ani până la pensie! (*Intîlnire în prag cu Olguţa.*)

OLGUŢA: În loc să retragă monstrul acela, Piticescu vrea să mărească planul... Dar unde-i tovarăşul Ionaşcu?

STAMATE: Cum?! Măreşte planul la Olguţa cu păr?

OLGUŢA: Ia vezi! Să nu mai spui numele acela!

STAMATE: E pierdut, sînt salvat! O păpuşa fără viitor, pentru care s-a pupărat şi adjunctul! M-am dus să le spun! E precis?

OLGUŢA: Secretarul i-a spus lui Başchirache că aşa vrea Piticescu.

STAMATE: Păi chiar Piticescu e secret... E secret!

OLGUŢA: Ceva cu secretarul? Mă jur, nu iese din gura mea, spune...

STAMATE: Mai bine spun la radio, că n-are bătaia dumitale de undă!

OLGUŢA (*calină*): Eu? Vai. Hai, sînt curioasă de secretar, spune.

STAMATE (*plecînd*): N-am voie. Ai văzut ce te mai privea atunci, pe coridor? Pare nevinovat, asta-i arma lui. Mai bine grăbeşte-ţi transferul, e păcat de dumneata. (*Piticescu, cu cutii.*) Am primit o veste bună! Pînă se întoarce şeful, discutaţi despre (*din uşă*) *Olguţele cu păr!* (*Închide repede.*)

OLGUŢA: O să-l reclam pe directorul dumitale pînă la ceruri!

PITICESCU (*tainic*): Ştii ce mi-a spus despre dumneata?

OLGUŢA: Nu mă interesează! Ce ţi-a spus?

PITICESCU: Zice: „Harnică, dar păcat că nu-i destul de bătaioasă!”

OLGUŢA: Eu nu-s bătaioasă? Poate mă confundă. Eu?

PITICESCU: Dumneata nu poţi fi confundată. (*Alt ton.*) Zice că-n loc să te baţi cu birocrăţii, fugi de ei, plîngi. La reclamaţii şi-a făcut planul, zice; să facă şi cite-o propunere. (*Carnet.*)

OLGUŢA: Eu n-am făcut? mii! dar n-am cu cine sta de vorbă.

PITICESCU: Cu mine. Am primit sarcină. Cea mai plăcută din viaţa mea.

OLGUŢA: Da? Atunci scrie! Propunerea unu: cine măreşte planul la... la huidumele cu păr să fie jupuit de viu!

PITICESCU (*deschide briceagul*): Poate ai şi altele, de producţie. (*Işi scoate haina.*) Începem cu spinarea?

OLGUŢA (*stringe înconştient briceagul*): Dumneata? Dumneata vrei...?

PITICESCU: Eu răspund, eu o pun pe Olguţa în plan, eu sînt dir...

OLGUŢA (*plecînd*): N-am ce discuta cu tatăl huidumelor!

PITICESCU: Vezi? iar fugi! Stai, dă-mi briceagul îndărăt... aşa, stai, bate-te, argumentează, jupoaiie-mă! Ce vrei?

OLGUŢA (*se ţine să nu plîngă, arată cutia*): Vreau s-o scoţi din plan!

PITICESCU: Nu pot. (*Aşezînd păpuşa.*) Nu pot să renunţ la faţa asta şi nici la nume... Olguţa. Eu... eu o iubesc. (*Priveşte păpuşa şi, pe furie, modelul.*) De cum am văzut-o pe coridor — vreau să spun în cutia ei.

OLGUŢA (*întoarce imprincipinata cu faţa la perete*): Ia-ţi-o acasă sănătos, dacă-i gustul dumitale! Dar copiii? Scoate-o din plan!

PITICESCU (*reîntorcînd*): E uşor să scoţi: baţi din palme şi s-a dus!

OLGUŢA: Ducă-se!! (*O întoarce iar la zid.*)

PITICESCU (*păpuşii, nerv*): Mititico, de ce-ţi ţii tu faţa la perete? Protestează, critică, dar cu feţişoara spre viitor!

OLGUŢA: Eu? eu nu ţin faţa spre viitor? Eu muncesc pentru el cu mîinile, nu cu faţa şi gura, ca să fie frumos, nu ca asta!

PITICESCU: Dar e frumoasă, o văd cum o să arate mîine: o văd cu dragoste, figura ei o să-mi fie cunoscută de undeva.

OLGUŢA: Iar începi? dragoste şi o-brăznicii!

PITICESCU (*înfuriîndu-se*): Crezi că ţi-e permis să repezi oamenii numai pentru că ai ochi frumoşi?

OLGUŢA (*stupefiată*): Eu reped oamenii? Eu am ochi frumoşi?

PITICESCU: Şi de ce n-am voie să fabric păpuşa asta? Ce (*tipînd*), dacă m-am îndrăgostit de tine n-am voie s-o fabric pe ea? ce-are una cu alta? eu o fabric pentru popor, na, pentru copii, de ce amesteci aici sentimentele mele? ee!

OLGUŢA (*încet*): Cum ai spus? (*şi tare*) las-o cu faţa la perete!

PITICESCU: Ce, dacă mă tulbură prezenţa dumitale, crezi că o să-mi impui mie să scot din fabricaţie produse nostime? Sînt om de meserie şi ai un caracter dificil! Şi amesteci una cu alta!

OLGUŢA: Eu amestec?

PITICESCU: Amesteci!



OLGUȚA : Eu amestec ? (*Țipînd și ea.*) Poate te plac și eu, deși îmi dau seama cu cine am de-a face ! și nu pomenesc un cuvînt despre asta ! Sînt om mai de meserie și-ți spun : n-are condiții să iasă (*strîmbîndu-se*) *nos-ti-mă !*

PITICESCU : Are, și o văd cum pornește, mică și grăbită, pe toate șoselele țării, spre toți copiii ! Ajută-mă, uite, pentru producție mă pun și-n genunchi, s-o facem copilul nostru... nu, nu te supăra ! al nostru, adică al colectivului.

OLGUȚA : Crezi că asta ține loc de documentație ? Poffim, mă pun și eu în genunchi, de dragul copiilor : scoate-o din plan !

PITICESCU : Cînd vrei să ne-nțîlim, să-ți prezint documentația ?

OLGUȚA : Documentația ? Eu sînt fată serioasă, cu mine nu-ți merge. **IONAȘCU** (*parcă fără surpriză*) : Rugăciunea de seară ?

OLGUȚA : Aici nu rezolv nimic : știu eu unde să merg ! (*Exit.*)

PITICESCU : Unde a crescut fata asta ? Fuge, reclamă ! nu-i chip să discuți cu ea... probleme tehnico-organizatorice.

STAMATE : Lasă c-am văzut tot, tovarășe, nu ne lua acuma cu cucu !

IONAȘCU : Îl chemi pe urmă la tine, și discuți asta cît vrei !

STAMATE : Atunci, te aștept, tovarășe fost director. *Fost ! (Exit.)*

IONAȘCU (*sever*) : Napoleon, ce ai de gînd cu Olguța ?

PITICESCU : Cu... ? (*Arată spre ușă.*)

IONAȘCU : Nu. Cu... (*păpușa*). Soarta ta atîrnă de un fir de păr.

PITICESCU : Un fir ? Mai multe. N-am mașini de implantat părul.

IONAȘCU : Studiezi și studiezi, și nu faci nimic.

PITICESCU : Am greșit : o să iau hotărîri fără să mai studiez.

IONAȘCU : Om sucit, nu ți-am cerut socoteală pentru glumele tale nesărate — și poate că pentru ele îmi pun pielea în saramură ! Alceva te întreb. Cu ce începi ?

PITICESCU : Cu asta. (*Îi dă o hîrtie.*)

IONAȘCU (*amar*) : Bravo, ai și început cu listele de import ! Ți-ai pierdut tot hazul. Avem sectoare mai de bază.

PITICESCU : Problema jucăriilor, a copiilor...

IONAȘCU : Ascultă, dacă ai venit aici ca să-mi explici că viitorul țării sînt copiii, știam și fără tine, nu te-am pus director ca să-mi explici asta. (*Întinzînd mîna.*) *Planul de măsuri ! !*

PITICESCU : Îmi lipsesc niște verigi, mașină de păr și..

IONAȘCU : Să n-aud ! Ne-a făcut adjunctul o observație și-a avut dreptate, dar asta nu înseamnă să ne fixăm atenția pe o singură jucărie, pretențioasă și scumpă, mi-a spus-o și el... Planul.

PITICESCU : Zău, fac, aduc, dar nu-i ușor, zău că nu-i ușor...

IONAȘCU : Nu-i ușor ? Vai ce drăguț din partea ta că ai venit să mă informezi. Ia uite, lucrăm de ațitia ani în ministerul ăsta și n-am știut. Interesant ! Eu credeam că ne jucăm.

PITICESCU (*plecînd capul*) : În 72 de ore aduc schița de plan.

IONAȘCU : Mie mi-e ușor să am de-a face cu zurbagii care se țin de șotii și utopii în loc să descopere energiile colectivului...

PITICESCU (*agitînd carnetul*) : Nu știi, aicea zău că n-ai dreptate.

IONAȘCU : Ai vorbit și tu cu cîțiva și ți-au spus : cum, tovarășe, e vorba de puterile noastre tehnice, facem păpușa, *putem !*

PITICESCU (*sec*) : Au greșit, nu putem. Are dreptate Biliboncea.

IONAȘCU : Fata asta nu e Biliboncea. Pînă și ea a venit să se plîngă de tine !

PITICESCU (*școlar rușinat*) : Asta e altă poveste. (*Ionașcu rîde.*)

IONAȘCU : Ha, dacă te îndrăgostești tu de vijelia asta, sînt răzbunat ! Grigută, lasă păpușa, că pierzi fata, îi aprob transferul !

PITICESCU (*întoarce păpușa*) : Nu ! În jurul ei toată vîlva, și toți biliboncii țipă că nu se poate și tocmai cu ea o să-i dau peste cap : și o văd cum pornește, mică și cu ochii mari, spre toți copiii țării, pe toate șoselele...

IONAȘCU : Eu te văd pe tine pe șosele, cum îți cauți slujbă. A trebuit să-i explic adjunctului de ce-ai spus că ești doar reprezentantul directorului. A rîs. M-ai convins, zice.

PITICESCU : Cam îngăduitor tovarășul...

IONAȘCU : Stai. Să-i facem hatîrul, zice. Să nu mai fie director.

PITICESCU : Mi-am închipuit că-s pe viață.

IONAȘCU : Ești doar reprezentantul viitorului director : ad-interim. Dacă lucrezi bine, ești iar plin ; dacă nu, plătești și datoria cu glumele. Așa că ești provizoriu.

PITICESCU (*solemn*) : Toți sîntem provizorii. Definitivă e numai munca.

STAMATE (*din ușă*) : A reușit ! Fata ! E la tovarășul adjunct, a căpătat a-probare să plece din întreprindere ! I-a spus și de planul cu huidume ! Tovarășul e foc, vă cheamă la el ! (*Lui Piticescu, în timp ce Ionașcu*

pleacă.) N-o căuta, că nu mai e aici. (*Exit.*)

PITICESCU (*vede țigări ; pregătiri pentru pocnitori, dar, oftînd, aruncă pachetul*) : Fata pleacă, director s-a zis, *pleacă fata ! (Păpușii, deschizînd brațele, tare și sfîșietor.)* Uri-to, am rămas cu tine... ! (*Păpușa cade în nas. Cade și :*)

CORTINA

IONAȘCU (*apare lateral*) : Ușor ? Ușor e numai cînd nu-ți pasă. Parcă eu nu știu ? Am 126 de directori și o singură inimă în piept pentru toți și 16 1/2 tensiune, lua-tă azi dimineață în poziție culcat ; și pentru zurbagiu, uite, mă perpelesc. Aș vrea să izbutească, nu-l las eu așa, îl urmăresc pas cu pas. (*Trage cu urechea la cortină.*) Acum e-n fabrică, ascultă un raport al lui Biliboncea, care încearcă să-l ducă. (*Dezvăluie un colț al cortinei, lateral. Biliboncea, din profil, citește către auditoriul presupus. Repede și apăsînd cifrele subliniate.*)

BILIBONCEA : ...înmernînd o scădere de la 6262 la 2622 și de la 8484 la 4848, crescînd de la 3939 la 9399, în procente de la 28 la 82 și de la 88 la 22 !

PITICESCU (*îi apare în față*) : Nu mă lua așa repede ; încă o dată. Și CTC.

IONAȘCU (*lăsînd să cadă cortina*) : Ușor, să fii director ? Glumă, glumă, dar producția nu iese numai cu glume. MTO, CTC, ce te cerți cu cifrele ? A doua zi, alta, Bașchirache... (*Simetric, colțul opus.*)

BAȘCHIRACHE : De la 6266 la 2226 și de la 8444 la 4888, adică de la 3999 la 9939 !

PITICESCU (*apare*) : Domnilor, îmi distrugeți cariera. Ieri i-am spus că așa mi-ați spus, de la 3939 la 9399. Uite și carnetul !

BAȘCHIRACHE : Îmi pare rău, poate mă confundați cu Biliboncea, eu am personalitatea mea și cifrele mele ! Biliboncea, nu-i așa ? Eu am muncit aici cu sudoare, vă rog să-i spuneți tovarășului director, eu nu sînt un fluieră-vînt, ca Picui.

PITICESCU : Ghilimecea, l-ai prins pe lista neagră ? Pe Picui.

GHILIMECEA (*apare lingă Piticescu*) : Olga, inginerul Ioanid, meșterul Mi-

huț... Picui! este: Picui! Dar văd că-i de două ori.

PITICESCU: Doi, că și pe văru-său îl cheamă la fel.

GHILIMECEA: Mă puneți să-i prind, dar văd că-i știți.

IONAȘCU (lăsând cortina să cadă): Listă neagră! Are zurbagiul o memorie, că m-a speriat. Capul lui e plin de nume și cifre ca o carte de telefon; i-a pus pe toți inovatorii, cică pe lista neagră. Vă spun, e nebun, are o idee fixă: păpușa! Nu se lasă, îi mai trebuie doar păr! (Exit. Piticescu trece față de cortină.)

GHILIMECEA (il ajunge din fugă): A telefonat Olguța! Tovarășul ad-junct a spus de ieri să fie oprite toate Olguțele! Obligatoriu și imediat! Vine și ea, chiar în seara asta, să-și ia rămas bun, că mine dimineață pleacă! (Piticescu rămâne descumpănit, Ghilimecea se retrage de-a îndărăteala.)

PITICESCU: Unde mergeam? (Își bate fruntea.) S-a defectat! Din cauza telefonului! Mi-a ars dintr-o dată trei lămpi! (Bate fruntea.) Și nu se găsesc în comerț! (Pleacă, scoțind carnetul.)

BAȘCHIRACHE (pe urmele lui): Ciomîrtane, nu scăpa directorul din vedere! Vrea să meargă, pentru păr, la Picdi. Ciomîrtane, după el! (Trec amîndoi față de cortină. Se „aprinde” ghereta. Piticescu, urmărit de Ciomîrtan, vine „dinăuntru”, băgînd carnetul în buzunar. Acum, e în fața portarului.)

PITICESCU: La atelierul unde-i Picui există o ușiță prin dos, încuiată. M-a trimis directorul să-ți cer cheia...

PORTARUL (șederea l-a făcut lent): Îmi cereți cheia?

PITICESCU: Da, cum ai ghicit? O cer.

PORTARUL: Foarte bine! V-a spus tovarășul Bașchirache ce individua-list e Picui așa? seara rămîne singur în atelier!

PITICESCU: Rămîne în atelier? Ce bandit! O fi făcînd inovații: mă strecur prin dos, să nu mă vadă, și-l prind asupra faptului! Dar dă-mi cheia.

CIOMÎRTAN: Vorbiți de Picui? Treceam pe aici... Să știți că e acela care i le respingem. Că proiectează prea multe.

PITICESCU: Înțeleg, înțeleg, avem prea multe jucării. N-ai treabă?

CIOMÎRTAN: Nu că avem multe, zic că se viră el în prea multe, adică domenii. Nu-i just ca unul să se priceapă la prea multe. Avem o tematică, să mănince fiecare o pîine. Nu muncește serios.

PITICESCU: Serios? L-ai urmărit să vezi ce face seara în atelier?

CIOMÎRTAN: Să ne pierdem nopțile ca să urmărim un fluieră-vînt?

PITICESCU: Eu mi le pierd. Să-i spun directorului ce face!

CIOMÎRTAN (il reține): Lăsați, am constatat eu. Asta-i muncă? Într-o seară, mă apropiu pe furiș și ce văd? (Sinistru.) Muzică!

PORTARUL: Nu știm noi cine-i Picui? Așa, cînd lucrează, fluieră!

CIOMÎRTAN: Păi așa putem să facem și noi proiecte în serie! Ne delăsăm de sînul familiei, stăm serile în atelier și fluierăm!

PITICESCU: Cum adică, fluieră? Nu-mi vine să cred. Chiar fluieră?

CIOMÎRTAN: Fluieră, e prins și la Ghilimecea, în scris: fluieră!

PITICESCU (tipă): Fluieră!? Și ce măsuri ați luat?

CIOMÎRTAN: Are proptele, noi am vrut, dar organizația...

PITICESCU: L-ați lăsat să-și facă de cap! Rușine! Ieși afară!

CIOMÎRTAN: Păi sîntem în curte.

PITICESCU: Atunci intră înăuntru! Gata, nu ne mai ajutăm, mă fac rău! Te spun directorului! (A scăpat de el.) Cheița. La Picui.

PORTARUL: Știți, de cîte ori îl controlez la plecare, nimic! Suspect. Zic, ia să văd și la venire! Și ce credeți?

PITICESCU: Avea la el ba o pînză, ba vopsea...

PORTARUL: Aduce materiale înăuntru, dar pe unde le scoate afară?

PITICESCU: Le ascunde în jucării! Pune vopseaua pe cîte o jucărie.

PORTARUL: Păi merg în comerț, la copii. Ce interes ar avea?

PITICESCU: Asta vrea să afle și directorul. De asta Vrea Cheia!

PORTARUL: V-a dat dispoziție în scris?

PITICESCU (scriind): Oho! și încă scrisă cu mîna lui! (Îi dă.)

PORTARUL: Piticescu Gri-gore Limpo... Limpo...

PITICESCU: Îmi dai voie? (Ia hîrtia, să-i citească.)

PORTARUL: Valabil. (Îi dă cheia; Piticescu pleacă.)

CIOMÎRTAN (apare, fioros): Mă, de ce lași lumea să se plimbe?

PORTARUL: Avea bon de la director. E secretarul lui. Napoleon!

CIOMÎRTAN: Un nebun ca el poate păcăli numai un prost ca tine! N-ai văzut ce țița la mine? Chiar el e directorul, mă!

BAȘCHIRACHE (apare): Ce stai aici? Trebuie neapărat să aflăm dacă vorbește cu Picui despre păr. Ciomîrtane, după el!

CIOMÎRTAN: M-aș duce, nu mă tem, dar e nejust să țițe la oameni.

BAȘCHIRACHE: Tot eu să mă duc, eu să vă scap din toate! (Exit.)

CIOMÎRTAN: Nu de teamă, dar te demoralizează. De ce să țițe așa? (Exit, partea opusă.) Neisprăvitule, era chiar directorul!

PORTARUL (efort): Directorul? Atunci e și mai valabil. Sau nu, că era pentru secretar. Adică cel mic, cu barbă? Ia să mai văd cum scrie... A luat și bonul! Alo! (Fuge, cortina se ridică. Doar elemente, sugerînd cite ceva de tâmplărie, vopsitorie și atelier mecanic. Două „trepte“, cam de un metru înălțime, un fel de postament, acoperit cu o husă. Decorul impresionează prin spațiu larg și lumini, deocamdată discrete. Piticescu se ascunde. Picui se șterge pe mâini, fluierînd de zor, și scoate husa.

Apare un rînd de pitici de lemn, mărișori cam de un metru. Pe treapta dindărăt, Albe-ca-Zăpada. Fiecare rînd de păpuși e traversat de vergele — la vedere — care le vor face să-și miște mîinile și picioarele la unison. Datorită luminii, lemnul pare nevopsit.)

PICUI: Dacă sînteți cumsecade, tătucu vă pune și muzică! Ia să vedem. (Ritmîc, le aplică piticilor cite trei lovituri cu un ciocănel de lemn; sunete diferite. Dă drumul la magnetofon, ciocănește. Se insinuează o muzică veselă, percuții care imită sunetul lemnului. Picui meștește la păpuși, ciocănește, „vopsește“, mișcări de dans. Datorită luminii, coloritul prinde viață. Omul ridică brațele: păpușile nu-i răspund. Minuînd vergelele, face piticii să-și ridice brațele în ritm. Treptat, păpușile îi vor da replica singure; postamentul înaintează spre rampă. Gesturi doar din mîini și picioare: mecanică simplă, de lucru neanimat, cu înțepeniri provocate de pauzele în ritm; contratimpî cu omul. Tablou de vreo două-trei minute, crescendo, feeric și gingaș, dar nu profesional-coregrafic. Farmecul creației: din munca totuși grea a lui Picui,



păpușile prind culoare și viață. Pe ultima „înțepenire”, Bașchirache: *intră prin partea opusă lui Piticescu, se uită în jur.*)

BAȘCHIRACHE: Picui, mi te-ai plîns că ai un socru bolnăvicios. Ești chemat acasă de urgență. A intrat în comă!

PICUI: Știu. L-am înmormîntat de-o săptămînă.

BAȘCHIRACHE: Atunci altcineva. Vino iute la telefon. *(Pleacă amin-doi. Piticescu iese din ascunzătoare. Apare personajul cu barbă.)*

PITICESCU: Ce faci aici? Ți-am spus să nu circuli! *(Celălalt îi șoptește la ureche.)* Nu te lasă să intri în birou? Cine?

PORTARUL: Alo, tovarășii! Bonul! Că era valabil doar pentru dînsul!

PITICESCU: Atunci i-l dau dînsului.

PORTARUL: Nu, mie; că era pentru cheie!

PITICESCU: Atunci îți dau cheia. *(Îl expediază perplex. Ridică personajul în brațe, îl rotește.)* Nu ne lăsăm, bătrîne! Am început, începem!

C O R T I N A

A C T U L III

Făiniță, incurcat în armătura unui joc de construcții, Ghilimecea, scriind, Turturean, privind absent o păpușă (a lui Picui) și exclamînd în răstimpuri „imposibil!”

FĂINIȚĂ: Am vîrît dreapta, să țin piulița, am înșurubat cu stînga, cum scria în instrucțiuni, a mers foarte bine, dar mi-a rămas dreapta înșurubată...

BAȘCHIRACHE *(intră grăbit)*: Începe acum! L-am auzit cum striga că începe! Picui n-a vrut să-mi zică nimic, a plecat, dar ăsta a trimis turismul după el și o să-i ceară proiectul pentru mașina de pâr. Noi însă...

FĂINIȚĂ: Am făcut cum ați vrut: mi-a rămas dreapta înșurubată.

BAȘCHIRACHE: Nu mă întrerupe, lasă-ne cu șurubăria! Vă spun, ave-a aproape tot; acum, dacă are și pâr, își dă arama pe față! Noi însă...

GHILIMECEA: Arama, adică director. Dar atunci, cum rămîne cu cel mic? pe cine să prind?

BAȘCHIRACHE: Lasă-ne cu birocrația, nu-i vorba de cel mic!

TURTUREAN: Știți, imposibil! L-am pîndit cînd vorbeau și mi-a sunat subțire. Un om cu barbă să aibă o voce ca a copilului?

BAȘCHIRACHE: Lasă-ne cu vocea copilului, mereu vii cu mintea copilului, țara arde și baba se piaptănă! Dacă are pâr, vă spun, ne pune să naștem altă „Olguță”, ne-a și cerut culori! Cum intră pe ușă, o să vrea să ne pună în mișcare! Noi...

FĂINIȚĂ: Pe mine nu poate, că sînt cu mîna prinsă.

BAȘCHIRACHE: Lăsați-mă odată să vă lămuresc, că acum intră! E scoa-

să, va să zică, din producție, chiar de adjunct. Oameni cu suflet curat, dar mîine, dacă vine un element cu o probă de păpușă care ia ochii copiilor, tovarășii din conducere, cu sufletul lor curat de copil, o să se lase înșelați, o să se bucure, o s-o pună în plan și, cu sufletul lor de copil, o să ne întrebă: Și tu? Și tu? De ce spuneai că mai chipeșă nu se poate?

GHILIMECEA *(automat)*: Trebuie să fie cauzele prinse pe undeva.

BAȘCHIRACHE: Cauzele obiective, asta zic, un raport: le colectăm, salută-m oprirea Olguțelor, fundamentăm, semnăm.

FĂINIȚĂ: Eu nu pot să semnez, mă scuzați, că-s cu mîna prinsă.

BAȘCHIRACHE: Taci odată, nu acum, raportul o să dureze!

FĂINIȚĂ: Și dacă, mă scuzați, iese proba și ne întreabă cu sufletul curat: Cine a semnat că e contra?

GHILIMECEA: Chiar cine a semnat? Eu n-am semnat.

BAȘCHIRACHE: Făiniță, căteii! N-ai vrut să semnezi la control, și le-a greșit muzicuța! Te spun: în loc să latre, miaună!

FĂINIȚĂ: M-am luat după alții, ca acum. I-ați spus că jocul e bun, îl montează Făiniță! Și-am vîrît mîna dreaptă și...

BAȘCHIRACHE: Făiniță, nu semnezi? Cîinii miaună!

TURTUREAN *(tresare; cu spatele)*: Imposibil. Cîinii nu miaună. Acest

- lucru trebuie să ne fie clar. Pisicile sînt acelea.
- BAȘCHIRACHE: Ai auzit? Făiniță, am pus o întrebare!
- FĂINIȚĂ: ...însurubată dreapta, și cum intră pe ușă mă vede și...
- CIOMÎRTAN (intră): Vine, vine.
- FĂINIȚĂ: Ah, și stînga! ce dai buzna? Acum și stînga, și cum intră...
- BAȘCHIRACHE: Nu naștem păpușa! Uniți. Nu vă lăsați puși în mișcare.
- PITICESCU: Vă aduc vești care osă vă bucure! Directorul e alt om, e gata cu studiul. Miine avem adunare cu inovatorii și evidențiații. Trece la acțiune! Vrea să facem o „Olguță“ nostimă! (*Bașchirache, mereu, pe furie, semne ironice.*)
- BAȘCHIRACHE: Spuneți-i că mai nostimă decît aceasta nu se poate.
- PITICESCU: Interzisă de medici: face copii să se uite chiorș.
- CIOMÎRTAN: Se poate, dar altfel nu se poate. Noi știm, noi am făcut-o, are și părți pozitive: noi am muncit aici cu sudoare!
- BAȘCHIRACHE (pas înainte, patetic): Pentru această păpușă pe care acum o disprețuim — pardon, o disprețuiește — a curs sudoarea lui Ciomîrtan (*citații se vor alinia*), sudoarea lui Ghilimecea și a lui Biliboncea, sudoarea lui Turturean (*îl trage pe acesta de mîneacă*) și chiar sudoarea mea (*pas*) și a lui Făiniță. (*Numitul ruga să fie omis; se aliniază cu joc cu tot.*)
- PITICESCU: Ce frumos, ce inspirat ai vorbit! M-ai emoționat și-o să spun adevărul. Acolo (*ușa*), poate nu e șeful pe care-l credeți. (*Efect; Bașchirache e biruitor.*) Dar e stăpînul meu, de el țin seama toate planurile (*efect nou*), miine o să ajungă mare de tot — și pentru el curge toată sudoarea mea! Iar el vrea jucării bune.
- CIOMÎRTAN (*dur*): Spuneți-i să nu fie dictator cu noi.
- PITICESCU: Să fie cu altcineva? Cu oamenii s-a sfătuit...
- [FĂINIȚĂ (*șoptit*): Ghilimeceo, iute, pune mîna, mi-am prins și stînga!]
- PITICESCU (*în continuare, lui Ciomîrtan*): ...Miine are adunare. Pentru dumneata e plin de grijă, m-a și criticat că prea te fac să transpiri: te ții mereu după mine, eu alerg prin ateliere, și-mi dau seama cîtă apă pierzi. Vrea să-ți dăm o muncă mai solidă. Jocul ăsta nu-i prea complicat pentru părinții copiilor?
- GHILIMECEA (*zguduit de întrebare*):
- A! (*Și-a încurcat mîna.*)
- PITICESCU: A prins-o!
- TURTUREAN: Părinții? Nu-i educativ pentru părinți să se joace ei.
- PITICESCU: Ca să salveze viața copiilor. Ce zici, tovarășe Ciomîrtan, faci în vreo zece zile alt proiect de joc din acesta?
- CIOMÎRTAN: Eu?
- PITICESCU: Extraordinar! Cum ai ghicit? Chiar dumneata.
- CIOMÎRTAN: Păi, eu am de dat niște îndrumări.
- PITICESCU: Mi le dai mie, bravo, și te apuci de asta, imediat. Adică imediat ce-și scot tovarășii miinile. Sau acum: ia schița.
- CIOMÎRTAN: Nu-nțeleg. Dacă eu fac jucăriile, cine mai face obiecțiile?
- VOCEA TERIBILĂ: Consfătuirea! Oamenii să facă propuneri, critici (*Ciomîrtan exit*) și mai ales... (*O clipă, zgomot de bandă.*)
- GHILIMECEA (*lui Făiniță*): Ai auzit? A sosit, vino să-l trec prezent. (*Prinși în armătură, merg amîndoi la condică.*)
- PITICESCU: A adus magnetofon, o să înregistreze toate propunerile. Și o să îmbrăcăm păpușa pe pe asta a lui Picui: în culori vesele.
- BAȘCHIRACHE (*încă aliniat cu Turturean*): Nu se poate. Pinza ei e de-acasă. Vrem și noi pinză zglobie, dar o cumpărăm ca deșeuri.
- PITICESCU (*pași mari*): Să cumpărăm doar deșeuri zglobii.
- BAȘCHIRACHE: Nu se poate pe alese. Toate! Altfel le vinde la D.A.C.
- PITICESCU: Cumpărăm toate și, care nu-s zglobii, le punem noi în sac și le vindem noi la D.A.C.!
- BAȘCHIRACHE: Ar fi simplu, dar pe răspunderea cui?
- PITICESCU: Pe răspunderea cui l-ați respins pe Picui? Păpușa...
- BAȘCHIRACHE: Pardon, dacă-i vorba de răspundere, să fim preciși: noi n-am respins, noi n-am aprobat, noi doar am amînat!
- PITICESCU: Ba trebuia să respingeți, urita! Nu pe a lui Picui. Păpușa de miine o să moștenească multe de la ea! O să întrebăm colectivul și copiii și părinții! și o facem fără nici o amîinare!! (*Bașchirache, sfîrșit, îl lansează pe Turturean. Scena e jucată cu glasuri ridicate, o dramă; comedia a rămas într-un contrapunct mut: arabescurile luptei lui Făiniță-Ghilimecea pentru a se elibera. Turturean aleargă mereu după Piti-*

- cescu — care circulă cu păpușa la el — și o acuză îndurerat.)
- TURTUREAN : E adultă !! O păpușă trebuie să fie copilă ! nicidecum adultă ! E vătămător pentru mintea copilului să posedă păpuși în etate ! Această păpușă, la vârsta ei, ar putea să-i fie mamă !
- PITICESCU : E groaznic !! fetița o s-o alăpteze pe maică-sa !
- TURTUREAN : Imposibil, n-are lapte ! fiind copilă ! Dar în sufletul copilului, păpușa va concura-o pe mama lui.
- PITICESCU : Mama ! Mintea fetiței și-ar îngriji mama — și ca să nu poată s-o primenească, i-ați pus o rochiță care nu se poate scoate !
- BAȘCHIRACHE : Nu se poate pentru că n-avem năsturași de păpușe.
- PITICESCU : Și cum de se poate la păpușa lui Picui ? (*Trage de fundă și dezbracă brusc păpușa. Tresărind în fața celuloidului nud, Turturean își ferește privirile. Piticescu continuă cursa.*)
- TURTUREAN : Dacă-mi permiteți, pentru mintea fetiței e dăunător să afle că cineva se poate dezbrăca atât de repede.
- PITICESCU : Năsturașii, asta e toată pedagogia dumitale ! Năsturașii, canapeaua, obiectulele ! Dacă n-are năsturașii, mintea copilului dumitale s-ar deschide de sus până jos !
- (TURTUREAN : Imposibil, eu n-am copil.)
- PITICESCU (*în plin clocot ; iute, dar parcă ar mușca fiecare silabă*) : Năsturașii și nu munculița, nu jocușoarele, nu ce să facă, numai ce să nu facă ! Cum să nu afle, și nu cum să judece ! predici în mătânii în sirop de cuvintele despre năsucuri curățele ! să punem jucărele urâte în minuțele lor mititele și să-i cîrpinim cînd se plîng de ele ; și ca să-i ferim de orice rele, să le închidem lăbuțele în cursa asta de șoareci, ghilofina asta de degete !
- FĂINIȚĂ (*se zbate*) : Imediat ne desfacem !!!
- PITICESCU : Și urîtenia ? Mintea copilului va crește și se va întreba pînă la adînci bătrîneți (*arată*) : ăsta-i păr ?
- BAȘCHIRACHE : N-avem păr. (*Ritmul s-a accelerat.*)
- PITICESCU : Dar cap n-avem ? Cum de i-ați pus ochii ăștia ?
- BAȘCHIRACHE : N-avem ochi.
- GHILIMECEA : Există ! e prinsă : n-avem ochi și n-avem păr.
- PITICESCU : Dar gură n-ați avut ?
- BAȘCHIRACHE : De gură n-am dus lipsă, că se face cu pensula. Asta ține de Biliboncea, vi-l trimit, că el e și cu gura. (*Semne ; înfrînt, exit.*)
- PITICESCU (*calmat*) : Tovarășe Turturean, ajută-mă, citește niște texte. Cele aprobate de mintea copilului le pui de-o parte, le văd eu pe urmă ; însă cele respinse, mi le dai de urgență.
- TURTUREAN : N-avem. Ce texte ?
- PITICESCU : Pentru teatru de păpuși.
- TURTUREAN : De unde ?
- PITICESCU : Bibliotecă ! Librărie ! Comitetul pentru Artă !
- TURTUREAN (*inert*) : Ce număr de telefon are ?
- PITICESCU : Scrie aici tot, viri degetul în disc. (*Turturean pleacă, ciocnindu-se de Biliboncea.*)
- BILIBONCEA : Mi-a spus Bașchirache de păr : n-avem mașină.
- PITICESCU : Să adaptăm una de alt tip.
- BILIBONCEA : N-avem cadre.
- TURTUREAN (*reintors*) : N-am fisă... Pentru telefonul public, că centrala... (*Piticescu i-a dat o fisă, expediindu-l.*)
- PITICESCU : De ce nu facem păpuși ieftine, fără păr, de minuit ?
- BILIBONCEA : N-avem tradiții. (*Piticescu minuieste o păpușă.*)
- PITICESCU : N-avem ? (*Îi pune pe mîină o păpușă.*)
- BILIBONCEA (*mîina paralizată*) : N-au părinții, n-au nici decor.
- PITICESCU : Facem ! facem cutia decor.
- BILIBONCEA : N-avem texte.
- TURTUREAN : N-am fisă. Acea... am greșit numărul.
- PITICESCU (*i-a dat fisă ; lui Biliboncea*) : Texte ! Și dacă avem ?
- BILIBONCEA : N-avem hîrtie, n-avem tipografie.
- TURTUREAN : N-am fisă. Am prins centrala, dar interiorul...
- PITICESCU (*golit*) : N-aveți o fisă ? Hei, frații siamezi !
- GHILIMECEA (*lui Turturean*) : Port banii pe dreapta, ajută-mă puțin.
- PITICESCU : N-aveți fisă, n-aveți condiții, n-aveți nimic !
- BILIBONCEA : Vom prezenta un raport, avem cauze obiective.
- PITICESCU : Vă privește. Mie să-mi prezentați culorile noi !

BILIBONCEA : Cum, nu vi le-a dat Bașchirache ? Vi-l trimite. (Exit.)

PITICESCU : Ce faci, tovarășul Turturean, tot pe drum ? (Cei trei, prinși, umblă în nădejdea că se vor desface.) Vezi ce educativ e un pic de efort ? Altfel, apar pe lume oameni care fluieră !

PICUI (din prag) : De mine vorbiți ? M-ați chemat, dar să știți că nu mai sînt bun de ședințe : m-au scos din comisie.

PITICESCU : Bine ți-au făcut, că am treabă cu dumneata. Două sarcini.

PICUI : Spuneți-o pe a doua ; prima o știu eu... Să vă scap... adică, pardon, să-i demontez pe dumnealor.

VOCEA TERIBILĂ : Cu jucăriile nu ne putem juca ! (Cei trei, cu armătură cu tot, pleacă precipitat.)

PICUI (incântat) : Ce sunet ! Să juri că-i voce ! Eu n-am decît un Tesla.

PITICESCU : Ca al meu ! Numai că eu i-am schimbat difuzorul... Mai tare !!!

VOCEA TUNĂTOARE : Dar voi, ce-ați făcut ?

PICUI (în extaz) : M-a topit ! Și ce clar ia sunetele înalte ! Sînteți directorul, nu ? De ce vă pierdeți vremea cu aștia ?

PITICESCU : Cîteva zile am studiat și eu terenul. A ? Sau era mai bine să te fi chemat pe dumneata la toate ședințele ?

PICUI (scărpinîndu-se sub băscuță) : Care-i a doua ? Sarcina...

PITICESCU (ia păpușa de minuit și imită) : N-avem păr ! (Picui înfepește, pradă unei mari emoții. Piticescu îi pune pe mînă cealaltă păpușă.) N-avem mașină de implantat părul... Ei ?

PICUI (obidă ; îi tremură buza) : Proiectul ! Ați aflat ?

PĂPUȘA LUI PITICESCU : Am aflat.

PICUI (neîncrezător) : Știți că mi-a fost respins, adică aminat ?

PĂPUȘA : Știm că tăticu Picui, cînd a dat de balaur, s-a tras îndărăt. Dar căluțul (se scutură) s-a scuturat și a prins a grăi : Stăpîne, nu te teme de balaur ! Există pe lume mașini mari-mari, mai moderne, dar o să muncim, n-avea grijă !... Ei ?

PICUI (emoție ; cucerit, începe să vorbească și el prin păpușă) : Cînd-cînd cînd începem, cînd ?

PĂPUȘA : Adu-mi proiectul, stăpîne, și zburăm să vedem mașina veche !

PĂPUȘA LUI PICUI (salut militar) : Să trăiți, îl aduc ! (Păpușile își dau mîna.) Să mi-l dați pe Grigorescu.

PITICESCU (despăpușizat) : A, nu ! Ochii din cap ! El și cu inginerul Ioanid îmi rezolvă cu fabrica de plastice chestia ochilor. Îți formezi un colectiv. Știi ceva ? (Încuie ușa.) Poți să vii !... Dă-mi voie să-ți prezint un colaborator foarte priceput la tehnică, zău ! (E micul personaj.) Tovarășul Picui, inovator. Poți să vorbești.

PERSONAJUL (pe vocea puștiului) : Îmi pare bine. (Picui, uluit, scapă păpușa. Dînd mîna, examinează mîna puștiului.)

PITICESCU : Directore, de mîine jos barba ! Și titlul, că-l iau eu ! Vii aici oficial, da' să nu te prind că lipsești de la școală ! Ești într-un colectiv cu tovarășul, o adaptare.

PUȘTIUL : Mă face coautor ?

PITICESCU : Măi, de ce ești tu materialist ?

PUȘTIUL : Nu zic de bani, dar dați-mi materie primă, că mi-au explodat trei rachete, uite ! (Un semn pe frunte.)

PICUI (puștiului) : Tovarășu' șef, ca să văd mașina asta, aș da și bani din buzunar ! ajut și la rachetă !

PITICESCU (sever) : Fără bani ; plata în rachete ! Aștept proiectul.

PICUI (prin păpușă) : Zbor ! Lăsați-mă amintire pentru tăticu ! Vă face el alta. E o zi mare pentru el ! (Exit, Piticescu încuie.)

PUȘTIUL (aduce de alături scheme, jucării, le așază) : Bine c-ai pornit atacul. Munca asta de șef începuse să mă obosească. Am teză mîine dimineată.

PITICESCU : Mi-ai lăsat calculele ? Ieri ai făcut trei greșeli !

PUȘTIUL : Să vezi cîte fac ei ! Nu că-mi apăr invenția... Și la cătelul ăsta — Făiniță răspundea — au greșit muzicuța : miaună !

PITICESCU : Nu zău ? (Se convinge, dar rămîne cu ochii în gol.)

PUȘTIUL (se tot oprește studiindu-l pe furiș, grav) : Necăjit ?

PITICESCU (în gol) : Ți-am spus să nu te mai amesteci.

PUȘTIUL : Te-ai sfătuit cu secretarul de partid ?

PITICESCU (mecanic) : Pentru Olguța ? Sigur.

PUȘTIUL : Nu pentru proiect. Pentru fată.

PITICESCU (ride fără voie) : De ce să mă sfătuiesc ?

PUȘTIUL : Ascultă-mă pe mine. Secretarii dau sfaturi foarte bune în dra-goste. Am văzut eu, în filme, în pie-

- se: la producție nu-i arată prea mult, dar în dragostea vin și dau mereu sfaturi foarte bune. Într-un film, tot așa, un băiat era la pământ — tot o fată — pînă vine secretarul — era de U.T.M., bun actor — îi pune mîna pe umăr și îi spune... (Pauză.)
- PITICESCU (cointerestat): Ce îi spune?
- PUȘTIUL: Am uitat ce i-a spus, dar era foarte interesant. Oricum, nu te necăji, se mai găsesc destule, las-o să-și ia valem.
- PITICESCU: Ți-am spus să nu mai vorbești vulgar! Auzi expresie, valem! Ce faci?! (Puștiul își scoate ochelarii etc.)
- PUȘTIUL: Am teză, mă grăbesc. Cînd plec ca șef, mă întîrzie portarul, să-mi arate ce vigilent e. Dar așa, îmi dă un picior undeva, și gata! (Exit. Bătăi în ușă. Piticescu se piaptănă, descuie.)
- FĂINIȚĂ: Mă scuzați, sînt liber! (Arată mîinile.)
- PITICESCU: Nu știi... era vorba că vine tovarășa Olguța.
- FĂINIȚĂ: Mă scuzați, cred că mai e la minister.
- PITICESCU: Și de ce să te scuz?
- FĂINIȚĂ: Pentru că, mă scuzați, își face formele de plecare.
- PITICESCU: Și de ce să te scuz pe dumneata pentru formele ei?
- FĂINIȚĂ: Pentru că... (Trist.) Aveți dreptate, tovarășe director.
- PITICESCU: Și cine ți-a spus că sînt director?
- FĂINIȚĂ: Mă scuzați, ați procedat bine. Acum, să știți, se face un raport! Eu fundamentez, că mă obligă ei, dar nu semnez.
- PITICESCU: Va să zică, ești de părerea mea?
- FĂINIȚĂ: Întotdeauna, tovarășe director. (A văzut ciinele de pe masă; vrea să-l ascundă. Contramiscări. Piticescu.)
- PITICESCU: Nu-mi place. De ce să fii tot timpul de părerea mea? De acum încolo, zilnic între 12 și 2 să ai părerile dumitale!
- FĂINIȚĂ: Între 12 și 2? Scuzați, de ce tocmai între 12 și 2?
- PITICESCU: Dacă-ți convin alte ore, să-mi spui deschis.
- FĂINIȚĂ (e gata să dea în plîns): Mie îmi convine, vă rog să mă scuzați, să fiu mereu de părerea dumneavoastră.
- PITICESCU: Și de ce crezi tu că-ți convine asta, măi Făiniță?
- FĂINIȚĂ: Pentru că dumneavoastră aveți întotdeauna dreptate.
- PITICESCU: Și dacă greșesc și eu odată, cine să-mi atragă atenția?
- FĂINIȚĂ: Tovarășul Ionașcu, că are leafă mai mare. Eu, mă scuzați, nu pot să vă feresc de greșeli, că am leafă mai mică.
- PITICESCU: Mă, da' un pic de muncă voluntară tu nu faci?
- FĂINIȚĂ: Fac, dar nu între 12 și 2, că-s ore de producție.
- PITICESCU: Și dacă-ți dau spor de leafă ca să ai păreri proprii?
- FĂINIȚĂ: Nu țin. Pentru cîteva sute, să am viață agitată?
- PITICESCU: Dacă n-ai păreri pe trimestrul în curs, îți tai prima.
- FĂINIȚĂ (uman): Tovarășe, de ce vreți dumneavoastră ca toți oamenii să fie eroi deștepți și îndrăzneți? De ce mă persecutați?
- PITICESCU: Vreau să ai plăcere de viață, să lucrezi cu plăcere.
- FĂINIȚĂ: Mare plăcere, da-ți vine cîteodată, mă scuzați, să-ți iei lumea-n cap. (Tine cățelul la spate.)
- PITICESCU: Pentru că nu vrei să fii om, Făiniță. Viață-i asta? La serviciu te lași terorizat de Bașchirache, de mine, de toți, și cînd ajungi acasă te ia în primire nevasta. Cînd mai ești dumneata om? Între serviciu și casă, jumate de oră pe zi, cînd poți să ridici glasul la taxatoare, pe linia tramvaiului 7.
- FĂINIȚĂ (frămîntat): Mă scuzați, eu merg cu 24.
- PITICESCU: Latră? Stai, nu răspunde. (Vorbind, îi dă ocolul; Făiniță ferește mereu spatele.) Dacă tot te zbați și faci ce-ți cere fiecare, măcar.... Uite, te visez cum dai un răspuns curajos și demn. Am dat dispoziție să latre. Latră?
- FĂINIȚĂ: Latră, tovarășe director.
- PITICESCU: S-auzim. (Făiniță se răsucesce, „apasă”; latră el, timid, nenorocit.) Tenor. Dă-l... Din mîna mea parcă sună altfel.
- FĂINIȚĂ: Vi se pare, mă scuzați.
- PITICESCU: Cum latră ciinii? Făiniță, am pus o întrebare!
- FĂINIȚĂ (un mieunat pe text de): Haaau, haaau...
- PITICESCU: Și atunci, cum miaună pisicile?
- FĂINIȚĂ (plagiînd ciinii): Miau-miau-miau!
- PITICESCU: Cînd te pune Bașchirache să faci ca ursul, erai în formă. Făiniță, fac o secție „animale”, o să fii șef. Leafa crește, nici mă-

car nu te pun să semnezi ceva — dar pentru animale trebuie să fii calificat, să știi măcar să latră!

FĂINIȚĂ (*jenat*): Hau, hau.

PITICESCU: Nu e rău. Dar trebuie să fii mai demn! Și mai curajos.

FĂINIȚĂ (*speriat*): Mai curajos?

PITICESCU: Nu te speria, nu-ți cer păreri sau critici. E vorba numai de lătrat. Frumos, dar prea de cățel. Trebuie să te simți dulău.

FĂINIȚĂ (*covârșit*): Chiar dulău? Nu se poate măcar șpiț?

PITICESCU (*solemn*): Făiniță, de azi devii dulău. (*Hipnotic, la spatele lui.*) Ești fioros, ai colți mari, brr, ce dulău! (*Făiniță „se umflă.”*) Te exersezi zilnic, auzi? Și vii la control! Chiar cu mine ești dulău!

FĂINIȚĂ (*dezumflându-se*): N-o să vă supărați? (*Sună telefonul.*)

PITICESCU: Da. A venit? Mulțumesc. (*Închide; exaltat.*) Bravo, frate Făiniță, îmi plăci! Uite, simt cum îți cresc colții! Hai la poartă, ia să mai vedem. (*Exeunt, lătrat îndepărtat.*)

CIOMÎRTAN (*intrind pe cealaltă ușă; conspirator*): Auzi? Se latră! Te pomenești c-a pus cîini la locul de producție!

BAȘCHIRACHE: Mai iute, că vine fata! (*Caută. Sint întrerupți de intrarea Olguței.*)

OLGUȚA (*se uită cu regret la jucării*): Vreau să fiu corectă, să-mi iau bun rămas de la fiecare. Nu-i aici?

BAȘCHIRACHE: Asta să nu fie? Ziua și noaptea: ne-a cocoșat! (*Exeunt.*)

PITICESCU (*în fugă*): Am fost la poartă... Ce-am auzit? Pleci?

OLGUȚA (*mîndră*): La nivel înalt, găsești înțelegere! Plec! Despre monștri ai aflat, nu? Să-i spui directorului dumitale!

PITICESCU: Știe. Producția era oprită; proiectul însă continuă!

OLGUȚA: Asta e tot ce ai să-mi spui?

PITICESCU (*curaj*): Dacă îți ieși vâlea, rămas bun! (*O sărută pe obraz.*)

OLGUȚA (*emoție*): Ce faci?

PITICESCU (*cam zăpăcit*): Cum adică, ce fac? (*Celălalt obraz.*)

OLGUȚA: Nu înțeleg ce faci.

PITICESCU (*intimidat*): Mi-e greu să-ți explic. (*Sărut.*) La noi în familie, cînd ne luăm rămas bun...

OLGUȚA (*revenindu-și*): Ia nu mai duce cu mine atîta viață de familie! Să duci cu oamenii cărora le-ai spus cine ești.

PITICESCU: Începusem să-ți spun, cînd ai strigat că nu vrei să...

OLGUȚA: Nu vreau să aud nimic.

Ești un, un... Provizoriule!

PITICESCU: Numai ca funcție, zău! Altfel, definitiv, de cînd pe coridor, în rochia aceea albastră...

OLGUȚA (*cu o lacrimă*): Nu aud nimic! Verde.

PITICESCU: În rochia verde. (*Brusc.*)

O să protestez la ministru!

OLGUȚA: Are dreptate! Mi-a explicat de ce nu dă transferuri...

PITICESCU (*revoltat*): Și atunci, de ce face excepții?

OLGUȚA (*mirată*): Nu face. Nu-mi dă.

PITICESCU (*consumat*): Va să zică, nu mai pleci!

OLGUȚA: Cum să nu! A promis. Cum se lămurește aici situația, primul transfer e al meu.

PITICESCU (*ușurat*): Pînă atunci, rămii, provizoriu.

OLGUȚA: A, nu, tocmai că mă feresc de... provizoriu. M-a trimis în schimb de experiență la Oradea.

PITICESCU (*automat, deget la frunte*): București-Oradea, 649 de kilometri. Să-mi facă asta un ministru!

OLGUȚA: Dumneata ești cel cu memorie de elefant, nu? Era curios să știe dacă ții minte cum a procedat Napoleon înaintea campaniei din Italia.

PITICESCU (*calmat*): Mda, are dreptate. Este.

OLGUȚA: Ce-a făcut în Italia?

PITICESCU: Secret militar. Dar Oradea?! Nu-s fabrici și la Ploiești?

OLGUȚA (*pleacă brusc*): Scoate-ți din minte mersul trenurilor! Că la întoarcere, oricum, nu mă vezi decît cu transferul în mînă!

PITICESCU (*urmînd-o*): Dai bir cu fugiții! La 649 de kilometri!

CIOMÎRTAN (*reapare*): Nici la minister? S-au sărutat... Atunci la raion!

BAȘCHIRACHE: Raionu-i cu principii: la bun rămas poate că aprobă.

CIOMÎRTAN: Dacă-i principiu, trebuia să se sărute și cu noi!

BAȘCHIRACHE (*caută o păpușă, o ascunde*): Am aprobat vreo urită? s-o arate! Noi, supunere oarbă: el să răspundă!

PITICESCU (*revenind*): Se naște mai greu ca un om? Porți o păpușă în pîntece?

BAȘCHIRACHE (*lepădînd-o*): Distrat, preocupat. (*Ciomîrtan exit.*)

PITICESCU: De două zile aștept niște propuneri.

BAȘCHIRACHE : Culoarea. Nu v-a spus Biliboncea ? Păpușa de mîine: băița, rochița, fundița. Vă ascult orbeste. Ce propunere aveți ?

PITICESCU : Eu v-am cerut vouă. Nu vă bateți puțin capul ?

BAȘCHIRACHE : Ni-l batem, tovarășe, cu sudoare.

PITICESCU : Și ? Rezultatul. Și ?

BAȘCHIRACHE : Și ce culori propuneți ?

PITICESCU : Mă silești, ai ? Atunci căluful se scutură și prinse a grăi : Stăpîne, nu mă hrăni cu *nu se poate*, că n-are calorii. Privește, stăpîne, țara asta de basm e plină de culori : cîmpiile sînt semănate cu curcubee, păunii au culori în coadă și oamenii au creieri în cap, natura întreagă răcnește că se poate, în fiecare trimestru zîna muncă ne arată că s-a putut și se poate : floricele pe cîmpii, hai să le-adunăm, copii !... Ei ?

BAȘCHIRACHE : Ce culoare să punem ? S-o luăm sistematic : băița ? rochița ? fundița ? pantofiorașii ? Cîne răspunde ?

PITICESCU (*parcă învins*) : Eu.

BAȘCHIRACHE (*victorios*) : Și atunci, cum rămîne ?

PITICESCU (*morfolind cuvintele esențiale*) : În chestiunea rochiei, băiței și fundiței, trebuie o culoare ceva mai șlișmirmu care să realizeze — și asta s-o rețineți obligator — să reușească prin jlojgrirea unei mari, unei perfecte jlijglujm și nu cumva să spui că ești de altă părere !

BAȘCHIRACHE : Nu, perfect, tocmai asta-i și părerea mea. Așadar...

PITICESCU : E simplu. Pantofii îi șlișlibrum în așa fel încît să bljbigați culoarea din toate punctele de vedere — chiar poți să notezi asta, din toate punctele de vedere !

BAȘCHIRACHE (*urechea „scrintită”*) : Cum ați zis ? Culoarea.

PITICESCU : Culoarea la care spui că tocmai te-ai gîndit !

BAȘCHIRACHE : Mă bucură să aud cum îmi roștiți gîndul ! O dată !

PITICESCU : O culoare — cum spuneam — (*urechea îl pîndește*) mare răspundere ! dumneata la ce culoare te gîndeai ?

BAȘCHIRACHE : Ca dumneavoastră. O culoare... îmi stă pe limbă.

PITICESCU : O culoare... extraordinar, îmi stă și mie.

BAȘCHIRACHE : O culoare... [PITICESCU (*odată cu el*) : Jglijgliglie !]

PITICESCU : Și pentru orice altă culoare, moarte de om. (*Exit.*)

GHILIMECEA (*intrînd*) : Iar ne-a apucat seara. Ei, a spus ?

BAȘCHIRACHE : Te cred ! Ce, să răs-pund eu ? Nu i-a mers !

VOCEA TERIBILĂ : Floricele pe cîmpii. Mișcați-vă, copii !

BAȘCHIRACHE : Băița o faceți de culoare (*n-are dexteritatea lui Piticescu*) birbirbir, iar cutiuța (*caz-nă inutilă*) zbang zbang.

GHILIMECEA (*sincer nedumerit*) : Ce culori sînt astea ?

BAȘCHIRACHE : Ți-am spus ; nu mă enerva. Dacă nu transmiți mai de parte, înseamnă că ești contra liniei directorului !

GHILIMECEA : Transmit ! dar am uitat cum le-ați spus, am uitat !

BAȘCHIRACHE : Păi, notează-ți ! Băița o facem de culoare (*iși suflă nasul ; Ghilimecea, pas îndărăt*), iar cutiuța...

GHILIMECEA (*apropiîndu-se iar*) : Cutiuța ?

BAȘCHIRACHE : Cutiuța mai deschisă.

GHILIMECEA : Mai deschisă ?

BAȘCHIRACHE : Aceeași culoare, dar mai deschisă.

GHILIMECEA : N-ar fi mai bine să-l mai întrebați o dată ?

BAȘCHIRACHE : L-am întrebat de șapte ori. A opta, explodează.

MEȘTERUL MIHUȚ (*reținîndu-l în ușa ; vorbește tare, apăsător*) : Te căutam. E, a aprobat directoru' propunerile mele ?

BAȘCHIRACHE (*plecînd*) : Ghilimecea, transmite-i ! Mobilizator.

GHILIMECEA : Mihuț, să vopsești frumos, că-i moartea pe noi !

MIHUȚ : Cu moartea m-oi descurca eu, mie de culori să-mi spui.

GHILIMECEA : Vrea o singură culoare, la toate.

MIHUȚ : Nu se poate, e monoton ! Voi nu i-ați spus ? Ce culoare ?

GHILIMECEA (*iși șterge nasul*) : Dar mai deschisă.

MIHUȚ : Mai deschisă ce ?

GHILIMECEA : Cum ai auzit.

MIHUȚ : Am auzit că ți-ai suflat nasul.

GHILIMECEA : Te-ai obrăznicit. Am guturai ! (*Ia un hap.*)

MIHUȚ : Vă băgați șapte pe fir ! Eu îl întreb direct.

GHILIMECEA : Se întîmplă o nenorocire ! Omule, te distrugi. (*Mihuț dă din umeri, bate, Ghilimecea fuge, Piticescu deschide.*)

MIHUȚ : Tovarășu' director, cum rămîne cu culorile alea ?

PITICESCU : De două zile nimeni nu propune nimic. Ce propui ?

MIHUȚ : Eu am propus ! Două variante ! Noroc că am copii !

PITICESCU (*le cercetează, iar pe furis și pe autor*) : Asta, da, bun ! Asta lasă-mi-o, mă mai gîndesc. Costul nu crește ?

MIHUȚ : Nu. (*Scoate o hîrtie.*) Calculul.

PITICESCU (*șiret*) : Răspunzi cu capul ?

MIHUȚ (*umbră de zîmbet*) : Mai rău : cu punga.

PITICESCU : Dumneata ești meșterul Mihuț, nu ?

MIHUȚ : Cal breaz. V-a spus inginerul Ioanid de mine ?

PITICESCU : Mihuț, avem nevoie de ochi ca ochii din cap ! Cîțiva fac un raport, să ne scoată ochii cu cauze obiective...

MIHUȚ : Și noi în timpul ăsta scoatem ochi ! O să iasă niște ochi !

PITICESCU : Aș vrea... să aibă ochii tovarășei, o cunoști, Olguța.

MIHUȚ : Merită, sîraca. După ce i-a purtat numele pocitania asta.

PITICESCU : Nu. Noi nu sîntem societate de despăgubiri. Stăpîne, noi vrem frumosul ; așa că, pentru că... și ea are, zău, tovarășe, niște ochi foarte, foarte frumoși. (*Luminile se sting lent, ca un final discret.*)

PITICESCU (*trage perdelele ferestrei; lumină slabă*) : Ce-i asta ?

MIHUȚ : Ai noștri, revizie.

PICUI (*vijelios și încercat*) : Am adus ! Proiectul !! (*Muzica din actul II. Crescendo.*) Capetele pentru modele, părul, schițele, totul !

PITICESCU : Mergem chiar acum în hală ! (*Se duce la dulap.*)

UN MOTOCICLIST : Am fost cu tovarășul inginer în comuna aceea...

INGINERUL : Ați avut dreptate ; jucării folclorice excelente. (*Le pune pe masă, în vreme ce Piticescu îmbracă un halat de lucru, privindu-le.*) Vă așteptăm cu toții în curte ! (*Exit.*)

PICUI (*vinovat*) : În curte... Iau doar oamenii pe care mi-i dați, dar unii au cam aflat, vor să fie de față la prima discuție și ne așteaptă în curte și — au venit cam mulți.

PITICESCU (*se uită : emoție*) : Ce de oameni ! (*Va rămîne așa, în nimbul ferestrei, cu spatele la ceilalți.*)

PICUI : Ce-i cu el ?

MIHUȚ : Olguța. A plecat.

PITICESCU (*subit ; crainic*) : În primăvara anului 1796, republica ieșită din revoluție îl pune pe tînărul Bonaparte la comanda trupelor din Italia. (*Pe fundalul muzical, discret, trompetă militară.*) După numai două zile alături de femeia iubită, generalul își ia rămas bun și (*zgomot de copite*) pleacă la datorie.

MIHUȚ : E simpatie foc. Am dat lovitura ! Generalul jucăriilor.

PICUI : Să-l vedem la tehnică. (*Făiniță aduce un cătel, îl tot apasă — latră ! — așteptînd timid să rețină atenția lui Piticescu.*)

PITICESCU : Cîteva zile mai apoi, dintr-un balcon (*urale îndepărtate, salve, pocnitori*), tînărul general trece trupele în revistă. (*Deschide fereastra, cresc uralele și lumina.*)

VOCEA TERIBILĂ : Vive le général camarade Pitișescó ! (*El salută larg. Printre zgomotele combinate, se mai aude din muzică ciocanul timplărilor.*)

CORTINA

IONAȘCU : Să știți că asta a fost o glumă : n-aveau de unde să se audă într-o fabricuță salve de tun, chestia cu generalul este o exagerare — se practică prin comedii, dar trebuia să vă anunț dinainte — de altminteri, nu știu dacă ați apucat să aflați, dar în veacul următor a înțors-o, s-a făcut împărat, iar magnetofonul n-avea de unde să strige în franțuzește, e marcă cehoslovacă. Care vă să zică, eroismul muncii, dar nici prea-prea nu se putea, c-am fi ieșit din comedie, și tema, știți, i-o jucărie. Ca să te bucuri de o jucărie din astea, trebuie să crezi în ea : uite, bucata asta de lemn, deși știu c-o să mă contraziceți, e un cal. Nu ? Dacă ați fi copii, m-ați crede că e cal — dar dacă ai vîrstă matură și mai pozezi ceva cultură... Înțelegeți, trebuie să ai o lampă defectă. (*Viteză crescîndă.*) Piticescu se potrivește aici. Dar la asta să nu vă luați după el. Piticescu-Poznișor nu-l reprezintă pe autor. Pe vremuri, scriitorii erau reprezentați de întreaga lor piesă. Asta încă din veacul al blisprezecelea sau chiar al jlulibamsprezecelea. În teatrul modern, gata, există un purtător de cuvînt. În piesa asta, puteți chiar să vă notați, eu sînt reprezentantul autorului, am și procură, de mine să ascultați ; nu Poznișor, eu sînt acela pozitivul. Fără un nebun

ca mine, care să promoveze un nebun ca el, nici n-ar fi existat comedia asta, fabrica ar fi avut un director normal, iar dumneavoastră, în loc să aveți o comedie pe teme de producție, v-ați fi dus la „Contesa Marița”. (Scofînd afixul.) Dar și de la Piticescu puteți să furați cite ceva. Băiatul ăsta, într-un timp scurt, a scos la iveală atîtea cadre, că am intrat la bănuială (aduce magnetofonul și începe să-l instaleze); credeam că are vreo metodă secretă, l-am urmărit. Și? Nimic; e drept, se pricepe el, dar toată chestia era la conștiință, că muncea ca un nebun — în privința asta se poate lua exemplu, în perioadele de început, pînă puneți treaba pe roate —, muncea ziua și muncea noaptea și în fiecare zi și în fiecare noapte conștiința lui îl întreba (apasă clapa, plecînd):

VOCEA TERIBILĂ, DIN MAGNETOFON: Ți-ai pus osul la muncă?

PITICESCU (în același halat, mimînd oboseala): L-am pus.

VOCEA: Ai mobilizat colectivul, energiiile?

PITICESCU (mai vesel): Zău că da! VOCEA: Zău? Dar Olguța?

PITICESCU (pleacă trist): Ți-am mai spus, asta e altă poveste.

VOCEA: Așa îl întrebam, în fiecare zi și în fiecare noapte, pînă cînd, într-o bună zi... (Lin, se deschide

CORTINA. Același decor, lumină de zi.)

OLGUȚA (intră de-a îndărăteala ținînd la spate o hîrtie): Să nu te atingi de hîrtia asta! Am jurat că nu mă întorc decît cu transferul!

PICUI (apare): Măi fato, sîntem prieteni, lasă-mă să-ți spun...

OLGUȚA: Că fabrica merge bine? Mi-ai spus, o să meargă și fără mine!

PICUI: Nu, nu, dacă nu erai tu la Oradea să ne trimiți...

OLGUȚA: Nu v-am trimis mare lucru, pentru munca mea de acolo am fost evidențiată, nu pentru ce v-am trimis aici! Aici aveți destui, nu-i nevoie de mine, toate s-au făcut fără mine.

PICUI: De, fato, dacă l-ai lăsat cînd îi era mai greu!

OLGUȚA: Nu te mai strimba așa! (Nu mai rezistă.) Dacă vrei să știi, am plecat pentru — pentru el. Că adjunctul, cînd a cerut să fie opri-

te huidumele, s-a uitat nu știu cum și mi-a spus: Turbulentul acela are curaj; dacă-mi dovedește el că se poate, îl felicit! Numai să știe ce vrea, că nu ne jucăm cu bunul obștesc, să nu-l fi zăpăcit cine știe ce motive. Și atunci, eu, ca să nu creadă că din cauza mea (o bufnește plînsul), 649!

PICUI (stînjedit): Uf! Care 600?

OLGUȚA (plîngînd): Și 49. Kilometri. (În hohote.) Și are întîrziere la Episcopia Bihorului! Să uite de huidumă. Să se aprindă după alte... idei. Că tot e el cam provizoriu.

PICUI: Nu-i deloc provizoriu: e iarăși plin!

OLGUȚA (supărată): Ca director, știu; aia e altceva! (Intră Piticescu. Tăcere jenantă.)

PICUI (solemn, stingaci): Tovarășe director! Plin! Proiectul meu — și mă pricep — părea de nerezolvat. Dar i-ați găsit o soluție tehnică justă — și de-atunci ne-am convins că puteți găsi soluția. Curaj, tovarășe Piticescu, colectivul vă sprijină! Nu te teme, stăpîne, de (privire) balaur! (Exit.)

PITICESCU: N-ați mai lucrat aici? Figura dumneavoastră...

OLGUȚA: Da, sînt cea care a jurat că se întoarce cu transferul. Tovarășul Ionașcu a zis că trebuie contrasemnât și să nu spui nu, că se întimplă o nenorocire, de ce nu semnezi, n-ai stilou? poftim! Stai! Ce faci? cum îți permiți? unde s-a mai pomenit să rupi hîrtia unui om?

PITICESCU: Îți mulțumim că ne-ai trimis...

OLGUȚA: De ce mi-ai rupt transferul?

PITICESCU: Vrea să plece Biliboncea, dar dumneata...

OLGUȚA: De ce l-ai rupt?

PITICESCU: În două luni avem ochii. Ia uite, folclor. (Îi arată o jucărie: dansatori suspendați pe arc.) Pînă si Făiniță: asta-i proba. (Căfelul îi latră la ureche.)

OLGUȚA (ferindu-se de vraja jucăriilor): Nu-s copil și nu aud.

PITICESCU: Ești supărată pe făbri-cută din cauza...

OLGUȚA: Las-o în cutie, nu vreau s-o văd!

PITICESCU: Dar cam așa o să arate Olguța. (Păpușă superbă. Laitmotivul, la xilofon. Olguța, fără grai, întinde mina, ba nu, și-o retrage.)

- Si avem nevoie de dumneata, adică fabrica.
- FĂINIȚĂ (cu doi căței în mîini): Hau! Tovarășe, eu, eu... producție de serie și *latră*; *latră* în serie! Dar și eu, de cînd cu... Nici de Ciomîrtan nu mă mai tem — aproape. Grozavă metodă!
- PITICESCU (examinînd cîinii): Să n-o mai spui la nimeni, n-am aprobare pentru ea. Zi-i muncă de la om la om.
- BAȘCHIRACHE (apare): Tovarășe director, vă rog să-i spuneți să nu mai latre la mine în orele de producție.
- PITICESCU: Are voie între 12 și 2. Nu te mai ajută la raport?
- BAȘCHIRACHE: Nu vrea! Ce-o să prezentăm la minister?
- FĂINIȚĂ: Producția noastră! (*Apasă cățelii.*)
- BAȘCHIRACHE: A înnebunit, zice că-i dulău, îi arde de joacă!
- FĂINIȚĂ (a tot „mîrîit“ la el): De jucării! (*Exit.*)
- BAȘCHIRACHE: Ce s-ar întîmpla dacă toți am începe să lătrăm?
- PITICESCU: Asta e problema! Mă gîndesc și mîine îți dau răspunsul. (*L-a însoțit la ușă. Olguța rămîne întoarsă cu spatele.*)
- OLGUȚA: Aș înțelege. Unii sînt serioși la lătrat, la vorbe umflate, dar cînd e vorba de muncă, sugrumă totul. Alții iau în serios lucrurile mari, au suflet, dar sînt sensibili, îl ascund sub glume.
- PITICESCU: Ești fată citită.
- OLGUȚA: Aș înțelege, îți spun. Dumneata însă (*fața la el*) fugi de orice lucru serios. N-avem voie niciodată să vorbim serios?
- PITICESCU: Numai cu permis. Se dă examen. Ai căzut la practică.
- OLGUȚA (exasperată): Ba tu! Neseorios! Cine mi-a rupt hîrtia? N-ai rupt-o în practică?!
- PITICESCU: Numai în glumă. În practică am rupt altă hîrtie. Transferul dumatăle e acesta, am semnat, dă mîna, succes, și regret că n-am putut colabora. (*S-a și înfundat în hîrtii.*)
- OLGUȚA (nenorocită, la ușă): Mă duc la fabrica de imprimeuri...
- PITICESCU: Du-te mai repede, că după trei nu-i mai găsești.
- OLGUȚA: Izgonești cadrele vechi, ba transfer, ba 649! Dacă ai fi avut nevoie, m-ai fi chemat, ai fi scris. (*Tipînd.*) E la 9,30 și avion!
- PITICESCU: În genunchi te-am rugat și mi-ai adus vorbă de la adjunct că huiduma asta... (*Noua păpușă.*)
- OLGUȚA: Să nu te legi de ea!
- PITICESCU: ...și să merg pe frontul din Italia!
- OLGUȚA (întîcind spre el): Și unde scrie că trebuia să fii atît de, de disciplinat? (*El se lasă treptat sub birou.*) Dacă vrei să știi, n-a pomenit nimic de Italia! Eu! Două volume de istorie a trebuit să răsfoiesc! Asta e și se face trei și am plecat! (*Cu mîna pe clanță, vede o păpușă mare, invită la birou.*)
- PĂPUȘA: Iartă-l, te rog, iartă-l! Onorat tribunal, partea noastră s-a necăjit, fiind lovită plus amenințări că ne jupoaie!
- OLGUȚA: Cine a scornit că sînt certăreată? Birocrații! Cum era să mă împac cu ei?! Directorul însă n-avea voie să-i creadă!
- PĂPUȘA: Certăreată? cum o să creadă una ca asta! Vă ține minte perfect, are o memorie de de... na, c-am uitat cum îi spune animalului acela mare-mare, o memorie de, de...
- OLGUȚA (*fără voie*): De elefant.
- PĂPUȘA: Elefant, mersi. Rămîi, te roagă, uite... (*se apleacă, parcă s-ar consulta*), jură că n-o să mai amintească... (*Mîna la ureche.*) Ce?... A, da, n-o să mai amintească niciodată că te iubește, că te-a iubit din prima clipă în care te-a văzut și în toate clipele următoare (*trece la vocea lui*) de cîte ori ai vorbit, de cîte ori v-ați certat, te iubește și...
- OLGUȚA: Terminați odată, amîndoi! Termină și ieși de acolo. Serios: ce condiții de muncă mi se oferă? Ieși de acolo.
- PĂPUȘA: Ajută-l, dă-i mîna ta! O să-ți dea condițiile cele mai grele. Să nu-și favorizeze soția...
- (OLGUȚA: De acord cu grele, însă nu cu...)
- PĂPUȘA: ...iubita, lumina, figura dumneavoastră mi-e cunoscută de undeva. Dă-i mîna! (*Se zguduie de plîns, dispare. Olguța, un pas: îl poate vedea. E invizibil pentru public.*)
- OLGUȚA (sever): Hai, lasă, să vorbim serios. Ce-ai spus?... (*Ride înduioșată. Sever.*) E semnat, și plec dacă nu termini imediat cu... (*Arătase transferul, care e apucat.*) Dă drumul, nu trage, că se rupe! Cum?... (*Ride și:*) Nu! nici prin gînd! O pățești! (*E trasă de mîna. Bătaie în*

uşă. N-are încotro, se ascunde. Intră Ionaşcu şi Stamate.)

STAMATE: Plin de jucării. Nici prea multe nu e bine, că ne spargem capul.

IONAŞCU (uitându-se): Just. Dacă prin cap înţelegi ceva de lemn, zurba-giul le-a cam spart. A lucrat bine.

STAMATE: Nici prea bine nu e bine. IONAŞCU: Ia vezi, pe unde o fi?

STAMATE (plecînd): S-a plîns de el Biliboncea, s-a plîns pînă şi Olguţa.

IONAŞCU: De data asta, păpuşile o să vorbească mai tare ca oamenii. (Stamate exit. Ionaşcu a văzut o păpuşă mare. O tot atinge, peste birou, intrigat de reacţiile ei.)

PĂPUŞA: Salut! (L-a speriat.) Să-trăiţ-tovarăş-director-general!

IONAŞCU: Să-mi trăieşti, Griguţă! ai făcut ceva treabă.

PĂPUŞA: Colectivul să trăiască, şi noi pe lingă el.

IONAŞCU: Vine şeful de pe teren şi te pun director la noul combinat de...

PĂPUŞA: Cum vedeţi că un om face treabă, îl mutaţi! Însă jucăriile, copiii...

IONAŞCU: Nu începe iar! Ce să-i faci, ne dezvoltăm, apar combinate.

PITICESCU: Aici m-am ataşat de oameni, aici mi-am găsit nevastă...

IONAŞCU: Nevastă? Furtuna? (Ride.) Săracu', ai făcut tu treabă, dar ai plătit. Unde-i, s-o condolez?

OLGUŢA: Dă drumul! M-a tras de mină, să mă compromită.

PITICESCU: Aşa-i, să fiu pus în discuţie şi obligat s-o iau.

OLGUŢA: Abia mă compromit.

PITICESCU: Spune-i, tovarăşe direc-tor, ce om sînt, spune-i c-o iubesc.

IONAŞCU: Depăşeşte atribuţiile mele. Tot ce pot face pentru tine, dragă Grig (se uită în jur), e să te las (trage încet CORTINA) să-i vorbeşti. Muncă de la om la om. (Un lătrat.)

PITICESCU: Mai tîrziu, tovarăşu' Făi-niţă!

IONAŞCU (faţă de cortină):
Toţi autorii fac la fel
E un vechi şi bun model:
Ca să ai succes în sală
Şi o limpede morală
— E un lucru ce se ştie
Din balcon pînă la stal —
Pune, frate, spre final
Şi o dulce cununie!

(Se uită după cortină.) Hai, măi co-pii, mai aveţi mult? (Publicului.)
Nu e prea original

Însă ai succes de casă!
Drept cortină, pui un voal
Alb şi proaspăt de mireasă
Plus un mic certificat
Cu ştampilă de la stat
— Actul de căsătorie —
Şi a noastră comedie
Optimistă o să fie!

(Se uită.) Dar mult mai durează!
A? (Publicului.) Ah, îmi dau sea-ma că aţi putea interpreta greşit po-ziţia mea. Un om ca mine să țină cortina pentru ca doi tineri să se sărute? Să se uite la ei şi să le facă re-marci? Obiecţia e justă, numai că eu am vorbit de fapt cu maşiniştii, le-am spus că prea durează schim-barea decorului. Cununia, nici o gri-jă! Îi ştiţi pe tinerii de azi: se iau mai iute decît o schimbare de decor. (Muzică.) A trecut ceva vreme şi co-lectivul aşteaptă pe... scuzaţi, chiar pe mine mă aşteaptă. (Exit. Muzica şi luminile s-au stins complet. Voci.)
BILIBONCEA: După cum v-a arătat Başchirache...

BAŞCHIRACHE (din alt colţ): După cum v-a arătat Biliboncea, de la 8484 la 4848, ceea ce, deşi unii spun că sînt urîte, e o realizare. (Brusc, lumină. Atelierul, în cenuşiu: raf-turi şi firdae acoperite cu huse. La-teral, la rampă, la o măsura, Başchi-rache nu va privi pe scenă: citeşte spre public sau priveşte un punct fix la balcon. Un oratoric deget însă, spre scenă. Raportul lui nu e acţiunea principală.) Dincolo de a-ceastă realizare, nu se poate.

PUŞTIUL: Divizie, foc! (Ionaşcu s-a trezit — moţăia; începe acţiunea principală. Picui, Piticescu etc. vor aduce jucării în contratimp cu rapor-tul, vor scoate husele modeste, cor-tinele-miniatură. Tot ce spune Baş-chirache că nu se poate, e adus pe scenă. Căci despre asta e vorba în piesă: despre „se poate!“ Țîşnesc din podea tăblii cu blocuri-pastel, populate de iepuraşi-copii şi de alte făpturi simpatice. Unele jucării sînt în mişcare. Scena se umple de cu-lori. Muzica „dulgherească“.)

BAŞCHIRACHE: Nu se poate de mî-nuit, că n-avem tradiţii, şi nu se poate tradiţionale, că la serie nu le putem mînu, nu se poate cu păr, nu se poate cu ochi şi cu sprince-ne! Unii latră, da, latră că se poa-te! Pînă şi Făiniţă s-a lăsat mo-lipsit de aşa-zisul fruntaş Picui şi a născut nişte aşa-zişi căţei, care scot un aşa-zis lătrat. Aici însă in-

vocăm un teoretician ca Turturean ! (Numitul, pînă acum invizibil într-un scaun, auzindu-se pomenit, are o trezire dramatică.) Aceste mamifere nu pot hrăni mintea copilului ! Căci e cazul să ne întrebăm (Făiniță, în loc de jucărie, aduce în brațe un ciine real, categoric semigrea ; unul din doi latră, preferabil ciinele), odată cu Turturean : oare așa arată ciinele, acest nobil prieten al omului ?

TURTUREAN : O clipă, ciinele e chiar...

BAȘCHIRACHE : Lasă, că dumneata ești prea delicat (*tras de deget, rezistă*), dar acest lătrat vorbește de la sine : unde a văzut autorul jucăriei un asemenea lătrat ? Făiniță, am pus o întrebare !

FĂINIȚĂ (*falnic*) : Bașchirache, răspunsul îl țin în brațe !

BAȘCHIRACHE : Ai luat în brațe pe nu, nu mai ascultă de noi, ești servil față de director, care practică metode nejuste (*citind*) ca : internare, folosire ton nepotrivit oameni care (*patetic*) *asudă din toată inima lor !* relații de sărut cu personalul...

IONAȘCU : Cu Olgața ? Nu s-au căsătorit ?

BAȘCHIRACHE (*deget îndărăt*) : Ciomirtane, unde ești ?

CIOMIRTAN (*traversează scena, încătușat în „joc“ cu Ghilimecea*) : Noi nu trecem peste trecut, ca alții : au avut relații de favoritism reciproc înainte de căsătorie !

IONAȘCU : Îngrozitor, Piticescule, dă-te mai încolo, că mă dezgustă.

PITICESCU : N-am avut, tovarășe director, zău că n-am avut ! (*Puștiul a dispărut, s-au deschis singure toate husele ; pe fire invizibile alunecă prin aer, în diagonală, jucării colorate, reîncape muzica.*)

BAȘCHIRACHE (*tare*) : Cifrele de plan nu putem, o culoare nu se poate, să nu iasă că sîntem contra celorlalți ! dar toate la un loc iese albă ! toți fluieră și numai cițiva ne mai cheltuim sudoarea (*citind*) : sudoarea mea, sudoarea lui Biliboncea, sudoarea lui Turturean...

TURTUREAN (*jenat*) : A mea șterge-o. BAȘCHIRACHE (*acoperit de muzică etc. smulge din culise un microfon*) : N-avem oameni, n-avem ochi și n-avem cap, n-av...

IONAȘCU (*intorcînd un comutator imaginar, îi taie „sonorul“ : pînă la sfîrșit, va da mut din buze. Liniște deplină*) : Tovarăși, nu-l credeți ! *Avem !* Dar nu e vorba de asta. Cei din sectorul jucăriilor au realizări deosebite de minunate, dacă nu ne credeți, e și o vitrină în hol. Dar de fapt n-a fost vorba de jucării : a fost o simplă comedie imaginară, ca să exagerăm niște năravuri, să rîdem de ele, dar totul s-a petrecut doar la teatru ; dacă nu mă credeți, vă arăt și legitimația mea de actor, vizată la zi...

PORTARUL (*a apărut, examinează*) : Valabilă. Tovarășul Mona Liza.

IONAȘCU : Și dacă nici acum nu credeți că-i doar teatru, vă arăt și suflerul... (*Apare cușca suflerului : plastic transparent.*)

SUFLERUL (*suflînd*) : ...îi arăt și pe autorii...

IONAȘCU : Îi arăt și pe autorii minunatelor jucării de față („*autorii*“ *apar, se înclină*), care lucrează ei înșiși în sectorul jucăriilor !

SUFLERUL : I-o simplă...

IONAȘCU : I-o simplă glumă deci, bazată pe exagerare și imaginație, și dacă nici acum nu ne credeți...

SUFLERUL : ...vă arătăm și pe...

IONAȘCU : ...Vă arătăm și pe acela care a pus-o la cale ! (*Gest spre o ușă, peste postament, vizibilă.*)

OLGAȚA (*apărînd*) : Acela care a conceput-o... (*Gest.*)

PITICESCU (*solemn*) : Acela care a ticluit-o ! (*Deschide ușa, țîșnește ciinele, cu o tinichea în coadă.*)

SUFLERUL : Scuzați, eu m-am lăsat...

PITICESCU : Scuzați, eu m-am lăsat de glume proaste, n-am făcut-o eu, eu sînt om (*Olgața îl ia de mînă*) ținut din scurt, nu i-am pus eu tinicheaua, zău că n-am pus-o eu ! (*Muzica și :*)